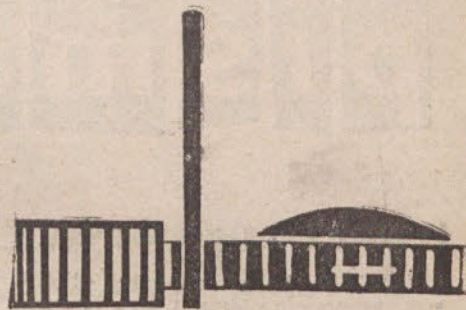

Mladi volivci

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Socialistični družbeno-ekonomski odnosi se ne porajajo sami od sebe, temveč se je treba zanje boriti Z ZAVESTNO DRUŽBENO AKCIJO

Dne 29. oktobra 1962 je bila v prostorih Festivalne dvorane V. redna konferenca ZKS občine Ljubljana-Bežigrad. Konferenca je bila sklicana v času, ki sovpada z obdobjem sumiranja rezultatov o razpravah in nalogah, ki so jih postavili pred komuniste VII. kongres ZKJ, III. in IV. plenum CK ZKJ ter pismo IK CK ZKJ. Konferenca je na podlagi poročila in referata sekretarja ObK ZKS Ljubljana-Bežigrad tovariša Rada Roterja ter z vsestransko razpravo ugotovila celo vrsto pozitivnih premikov v delovanju in odgovornosti komunistov, prav tako pa tudi nekatere pomanjkljivosti. Osnovni ton je konferenci dajalo spoznanje, da se družbeno gospodarski odnosi ne morejo porajati in poglobljati sami od sebe niti jih ni mogoče preprosto uvesti z zakonskimi predpisi, temveč da se je treba zanje boriti z zavestno družbeno akcijo, z neprestano krepitvijo delovanja družbeno-političnih organizacij in družbenih organov. Pri teh prizadevanjih pa imajo komunisti velike naloge: ne v tem, da »komandirajo«, temveč, da pravilno nadaljujejo naš razvoj (tovariš Tito).

Osnovna ugotovitev konference je dejstvo, da pomenijo III. in IV. plenum CK ZKJ ter pismo IK CK ZKJ prelomnico v delu ZK v naši občini. Proces formiranja idejno-politične fiziognomije OO ZKS so spremljali veliki napori za čim večjo aktivizacijo članov ZK, da skušajo z analizami reševati probleme in naloge, ki jih prinaša naš družbeni razvoj. Ti rezultati ne zmanjšujejo pomena obstoječih problemov in pomanjkljivosti, ki se pojavljajo v posameznih gospodarskih organizacijah in komuni.

tero pokrivamo potrebe domačega tržišča. V sedanji naši ekonomski in socialni strukturi imamo proizvodnjo nekaterih produktov že predimenzionirano, kar pomeni, da je ponudba blaga na tržišču večja od povpraševanja, je v uvodnem delu poudaril sekretar ObK ZKS Ljubljana-Bežigrad. Gibanje gospodarstva v I. polletju 1962 v občini Ljubljana-Bežigrad kaže, da se je stanje zalog dokončanih izdelkov od začetka leta povečalo od 1,5 milijarde na 2,5 milijarde, da znaša vrednost nedokončane proizvodnje 1,5 milijarde in vrednost zalog materiala in reprodukcijskih sredstev 2,5 milijarde dinarjev. Ob tej ugotovitvi se pojavljajo popolnoma druga vprašanja, in to v mnogo ostrejši obliki, kot so se pojavljala do sedaj. Vendar se v nekaterih gospodarskih organizacijah še niso otreli pojmovanj, ki izvirajo iz administrativnega socializma. Novi gospodarski sistem je odkril celo vrsto napak, ki jih je prejšnji sistem prikrival. Danes se jasneje kaže, kdo proizvaja drago, kdo slabo izkorišča svoja osnovna sredstva, kdo se ne prilagaja zahtevam tržišča itd. Ko so nekatere gospodarske organizacije prišle v težak gospodarski položaj, so mislile, da jim je dolžan pomagati nekdo od zunaj, češ da je uspeh in obstoj podjetja v interesu celotne družbe. Konferenca je poudarila misel, da je uspeh in obstoj podjetja res v

interesu družbe, toda le, če je podjetje sposobno za samostojno gospodarsko življenje. Pri današnjem stanju proizvodnih sil bi bilo ekonomsko neopravičljivo podpirati

podjetja, ki tega niso zmožna. Pri stopnji, ki smo jo dosegli v razvoju proizvodnih sil, mora vsaka proizvodnja opravičiti svoj obstoj. Svoj obstoj pa lahko opraviči le ekonom-

sko rentabilna proizvodnja. Rentabilnost neke proizvodnje pa se v zadnji instanci kaže v uspešnosti, s katero ta proizvodnja plasira svo- (Nadali. na 3. strani)

Z osme redne letne konference LMS občine Ljubljana-Bežigrad

Odkrita beseda bežigrajske mladine o problemih in nalogah izobraževanja in usposabljanja

Dne 18. novembra t. l. je bila 8. redna letna konferenca LMS občine Ljubljana-Bežigrad, ki je obravnavala naloge Ljudske mladine pri izobraževanju in usposabljanju mladih. Referat in razprava o tej navedeni temi sta bila na visoki ravni, kar dokazuje, da mladina bežigrajske občine budno spremlja družbene procese in se trudi, da bi ustvarjalno sodelovala pri utrjevanju socialističnih odnosov, pri razvijanju družbenega samoupravljanja na vseh področjih in pri dvigovanju produktivnosti v gospodarstvu, za kar je izobraževanje in usposabljanje kadrov potrebno kot ena osnovnih investicij.

Predsednik občinskega komiteja LMS Mitja Rotovnik je v svojem referatu poudaril, da je zadevna resolucija Zvezne ljudske skupščine, ki je izšla pred dvema letoma, vnesla v naše izobraževanje mnogo pozitivnega, ni pa še dosegla zaželenega cilja, ker ji v šolstvu in gospodarskih organizacijah niso posvetili prave pozornosti. Gospodarske organizacije so zaradi svoje kratkovidnosti strmele za tem, da bi izobraževalne kadee čim ceneje, pri čemer so pozabljale na cilje izobraževanja. Grešile pa so tudi šole in druge izobraževalne ustanove, ker niso dosledno upoštevale potreb v našem gospodarstvu, čeprav je jasno, da mora biti strokovnost odsev potreb gospodarstva. Skratka, med šolo in gospodarskimi organizacijami ni še tiste življenjske povezanosti, kakršno terja naš gospodarski razvoj.

Pri v naši komuni nima še skoraj nobena izobraževalna centra, čeprav bi moralo biti že vsem jasno, da sta oba načina izobraževanja — v šolah in v izobraževalnih centrih — enako važna. Izobraževalni center naj bi bil vez med proizvodnjo in šolo; pomagal naj bi pri uvajanju delovne sile, jo seznanjal z organizacijo podjetja, s samoupravnimi pravicami in dolžnostmi itd.

Tovariš Rotovnik je opozoril na zgrešena mnenja, da je širše družbeno-ekonomsko znanje potrebno le poklicom širokih, ne pa tudi ozkih profilov. Vsi naši ljudje, ne glede na profil, bodo morali poseči v upravljanje, zato bi bilo neložljivo, če bi družbeno-ekonomsko znanje nudili le nekaterim. To nam postane tembolj jasno, če pomislimo na rotacijo (posebno na njeno idejno ozadje), ki jo uvaja nova ustava.

Z navedenimi problemi je povezan tudi problem napačnega vrednotenja dela. Delo se še vse preveč vrednoti po formalnih priznanjih namesto po dejanskem priznanju, ki naj edino odloča o vrednosti človeka. Eden izmed razlogov napačnega vrednotenja poklicev je v tem, ker še nimamo ustreznih služb za poklicno usmerjanje. Dve ali tri predavanja pod naslovom »Pred iz- (Nadali. na 3. strani)

Stanovanjska skupnost „Boris Kidrič“ si gradi dom

Stanovanjska skupnost »Boris Kidrič« je začela graditi dom družbenih organizacij. Gradnjo je narekovalo dejstvo, da območje stanovanjske skupnosti »Boris Kidrič« nima prav nobenih družbenih niti poslovnih prostorov ali zgradb, kjer bi lahko družbene organizacije dobile vsaj zasilne prostore. Stanovanjska skupnost sicer ima manjše prostore, katerih se poslužuje tudi druge organizacije, vendar vse to ne zadovoljuje potreb družbenega življenja na terenu.

Spričo več kot nujne potrebe po lastnih in večjih prostorih je svet stanovanjske skupnosti že marca 1962 sklenil, da se zgradi dom družbenih organizacij, in naročil, naj tajništvo skupnosti pripravi načrte za lokacijo. Na seji 22. XI. 1962 pa je svet stanovanjske skupnosti odobril gradnjo doma družbenih organizacij in imenoval nadzorno-gradbeno komisijo za izvajanje gradbenih del.

Dom družbenih organizacij bo enonadstropna zgradba ob Vojkovi ulici, tik za I. gimnazijo. V pritličju bo dvorana za 150 oseb in 2 sobi za pisarne družbenih organizacij z vsemi pritliklinami, v prvem nadstropju pa bodo poslovni prostori za stanovanjsko skupnost.

Predvideno je, da bomo zgradbo nadzidali — dobila bo še II. in III. nadstropje za poslovne prostore de-

lovnih organizacij. Stanovanjska skupnost kot investitor se že pogaja z nekaterimi delovnimi organizacijami, ki se zanimajo za skupno gradnjo.

Po razpisnem natečaju je investitor na predlog komisije oddal gradbeno dela najcenejšemu ponudniku — gradbenemu podjetju »OBNOVI« iz Ljubljane po predvideni proračunski vrednosti 14 milijonov dinarjev.

Finančna sredstva je stanovanjska skupnost že zagotovila: sama je predvidela 10.000.000, ObLO Ljubljana-Bežigrad pa je že nakazal 4.000.000 dinarjev. Za obrtniška dela predvidevamo okrog 10.000.000

dinarjev, ki naj bi jih zagotovil občinski ljudski odbor v svojem družbenem planu oziroma proračunu. Sicer pa bo tudi stanovanjska skupnost dala vsa svoja razpoložljiva sredstva v ta namen.

Gradbena dela so se že pričela in bodo končana v dobrih 120 delovnih dneh.

Po zgraditvi doma bo rešen večletni pereče vprašanje poslovnih prostorov za družbene organizacije. Stanovanjska skupnost zasluži vse priznanje za tako gradnjo. Želimo, da bi čimprej lahko poročali o izročitvi doma v upravljanje družbenim organizacijam.

Jože Črnugelj

Občinski ljudski odbor
in občinski odbor SZDL Ljubljana-Bežigrad

ŽELITA VSEM OBČANOM
SREČNO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1963

Iz vsebine:

Poročilo s konference ZKS občine Ljubljana-Bežigrad

Pisma bralcev
Zborov volivcev in krajevnih konferenc SZDL

Pogovor s predsednikom komisije za pripravo občinskega statuta

Nov zdravstveni dom nam je nujen potreben

Bežigrad skozi stoletja
Gimnazija — pastorka?

pisma bralcev

Cestišče Ulice prvoborcev

Vsak dan, ko grem po tej ulici, sem vznemirjen, ker vidim, kako propada. Ta ulica je nastala takoj po I. svetovni vojni, vendar je bila vse do leta 1960 slepa, saj se je končala sredi njiv, čeprav so hiše stale tudi tu. Prebivalci v teh hišah so morali hoditi in se voziti s kolesi po poljski stezi. Pred dvema letoma, ko je občina utrdila stari del ulice, je zgradila še novi del, tako da ima ulica izhoda na Litostrojsko cesto. Po enem letu je cestišče na severnem robu začelo propadati in danes so tu že precejšnje jame. Res je, da so temu največ krivi kamioni, toda res je tudi, da je občina vložila v to cestišče nekaj milijonov in da bi lahko tudi sami prebivalci te ulice cesto nekoliko vzdrževali. Če bi vsak pred svojo hišo pograbil gramoz iz odtočnega jarka, bi bilo cestišče še danes ohranjeno, tako pa, kot že rečeno, propada. Drugo leto bomo imeli zopet cesto slabo kot nekoč... Ali si ne bi tudi sami pomagali, če nam je že skupnost prikoščila na pomoč.

Prebivalec te ulice

Spet imamo zvezo

Na zadnjem zboru volivcev terena Stadion je bilo izrečenih več pikrih pripomb na račun podjetja »Ljubljana transport«. Predvsem so volivci kritizirali uvedbo nove prevozne tarife (podražitev vozovnic za 50 odstotkov), ki je prizadela zlasti ljudi z nizkimi osebnimi prejemki, pa tudi gospodinje, saj se morajo najmanj dvakrat na teden voziti v mesto na trg, če hočejo nabaviti povrtnino, sadje in druga živila. Trg za Bežigradom, nasproti Kačiča, je tak, da ne zasluži tega imena, v prodajalnah pa je z raznim blagom tako, da »danes je, jutri ni«.

Volivci so se jezili tudi zato, ker je podjetje »Ljubljana transport« ukinito zvezo Stadion-Rudnik. Zaradi ukinitve te zveze je moral marsikdo jutraj hočeš nočeš pešati v mesto, ker se ni mogel zrimiti v trolejbus.

Podjetje »Ljubljana transport« je naposled upoštevalo upravičene ugovore proti ukinitvi zveze Stadion-Rudnik in jo ponovno uvedlo. Razlika je le v tem, da je prejel vozil avtobus, zdaj pa vozi trolejbus, ki ga obračajo s traktorjem. To manevriranje je malce smešno in zamudno, ljudje pa so vseeno zadovoljni; da imajo le zvezo, ki jim je zlasti v zimskih mesecih nujno potrebna.

AŠ.

Novembrska zgodba o trolejbusu

Ko sva z Janezom vsa zadihana pritekla na trolejbusno postajo pri Lampiču, je trolejbus že »dvignil sidro« iz velike luže in naju za neveselo slovo še malo obrizgal. V isti sapi sva oba hkrati krepko zarobantila na račun bivše »tramvaj komande« in pomahala presrečnemu

šopu občanov, ki so viseli z zadnjih vrat. Sneg, pomešan z drobnim dežjem, je vztrajno naletaval, trolejbusi pa so na pol prazni kot na kakšni paradi motorizacije defilirali mimo čakajočih ljudi, ne da bi se zmenili zanje. V nekaj minutah je mimo presenečenih ljudi na avtobusni postaji peljalo še kar sedem na pol praznih voz, potem pa dobre pol ure nobeden več. Nazadnje sva se z Janezom le stlačila v trolejbus, ki se je ustavil in nas odpeljal v mesto. Toda nesreča nikdar ne pride sam! Moj sopotnik Janez je na Ajdovščini skočil iz trolejbusa naravnost v nepredvideno lu-

žo in zajel za pol desnega čevlja vode. Za ravnotežje je pomočil v mokri element še drugo nogo in me samega poslal v kino, češ pol filma sva tako ali tako že zamudila, pa si ti oglej drugo polovico z obeh sedežev. S prvim trolejbusom, ki ga je sprejel v svoje nadlačen naročje, jo je popihal nazaj domov.

ni —

Da bi bili bolje obveščeni

V sistemu družbenega samoupravljanja je še posebno važno, da se ljudje, proizvajalci in upravljavci,

Kako je s pripravami za izgradnjo rekreacijskega centra na Ježici

Ideja o izgradnji rekreacijskega centra Ljubljana na Ježici ni nova. Že nekaj let nazaj se je govorilo in razpravljalo o tem na raznih mestih. Novo je le to, da je občina Bežigrad do sedaj pripravila: idejni načrt za celotno ureditev od železniškega mostu do Tomačevega, da so v teklu nadaljnje obdelave glavnih projektantov in uredene vse formalnosti glede ustanovitve podjetja v izgradnji, ki je že prevzelo investicijsko izgradnjo.

Novoustanovljenemu podjetju so dodeljena osnovna sredstva sedanjega gostišča »Gostišče ob Savici«. To gostišče bo še nadalje obratovalo, dokler ga ne bodo porušili zaradi novih gradenj. Tudi turistično društvo Bežigrad je sklenilo prenesti vse objekte kopališča na Ježici na novo podjetje.

Tako je vse pripravljeno za začetek; odvisno je le od tega, v kakšni širini se bo investicija izvajala.

Po dosedanjih predračunih znaša skupna investicijska vsota približno 900.000.000 din. V ta okvir spada zamisel o izgradnji 12-nadstropnega sodobnega hotela, izgradnja restavracijskih objektov z vrtno in terasno ureditvijo, izgradnja modernega avtocampinga, več bazenov na prostem, izgradnja zimskega konališča in številnih športnih objektov ter ureditev parkov na približno 60 ha površine.

Ce bi bila zagotovljena celotna investicijska vsota, potem bi imela Ljubljana že v letu 1964 rekreacijski center, ki bi lahko sprejel dnevno več kot 15.000 gostov. Potreba po izgradnji takšnega centra je več kot nujna. Danes Ljubljanci na žalost res nimajo možnosti preživeti svoj prosti čas na primeren kraj v Ljubljani ali bližnji okolici. Znano je, da vsa mesta po svetu posvečajo posebno skrb izgradnji objektov za rekreacijo, saj je to vsestransko utemeljena investicija v ekonomskem, zdravstvenem in socialnem pogledu.

Tako je na primer v Beogradu za izgradnjo Ada ciganijske predvidenih nad 5 milijard dinarjev. V Zagrebu so namenili za rekreacijski center 3 milijarde dinarjev itd.

V Ljubljani pa je stanje tako, da še ne vemo, ali bodo potrebna sredstva zagotovljena. Občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad predlaga, da se ta načrt izvaja v etapah. V prvo etapo pride izgradnja campinga, restavracije in del hotelskih kapacitet v skupni vrednosti okrog 180 milijonov din. Organi občine so predložili načrt financiranja prve etape, za katero so pripravili zagotoviti četrtino sredstev v dveh letih. Predvidevajo, da bo drugo četrtino prispeval okraj, ostalo pa

pravilno obveščeni o vsem, pri čemer imajo pravico sodelovati. To se pravi: obveščati jih je treba redno in jih seznanjati s problemi na jasnem, razumljiv način. Kdor ve, za kaj gre, kdor je s stvarmi seznanjen, bo zlahka razpravljati o njih in sodeloval pri upravljanju. Kdor pa problemov ne pozna oziroma jih ne razume, bo največkrat ostal ob njih pasiven.

O tem je bilo govora tudi na letni konferenci SZDL terena Stadion. Pri tem so bili deležni še posebnega poudarka zbori volivcev, kjer tolmačijo občinski odborniki gospodarsko politiko in odgovarjajo na razna vprašanja. Volivci so se strinjali s predlogom, naj bi bila tolmačenja čim bolj poljudna in jasna; na razna vprašanja naj bi poleg občinskih odbornikov odgovarjali tudi občinski uslužbenici oziroma strokovnjaki za posamezna področja gospodarske dejavnosti. Tako bi bili zbori volivcev dosti bolj plodni.

E. C.

Obrtniški center v Savskem naselju spomladi

V prejšnji številki smo pisali, da bodo obrtniški center v Savskem naselju ob potrošniškem centru odprli že letos. Obrtniška dela pa so se nekoliko zavlekla, tako da bodo center končali šele spomladi prihodnjega leta. Sicer pa je centralna kurjava v njem urejena, tako da bodo potrošniški center ob njem lahko že letos ogrevali s toplo vodo.

Novi ulici

Zadnje čase se najhitreje širi naselje na Brinju, zaradi česar nastajajo tam tudi nove ulice.

Svet za notranje zadeve je predlagal občinskemu ljudskemu odboru imeni za ulici, ki držita od Tolstojeve ulice proti severu: Ulica Pohorskega bataljona in Ulica Milana Sušteršiča. (Predlog za imenovanje ene izmed ulic po zaslužnem revolucionarju Milanu Sušteršiču je sprožil »Zbor volivcev« v svoji 2. letošnji številki.)

Občinski ljudski odbor je predlog sprejel.

Dragemu tovarišu Makucu v slovo

Poslovi! smo se od njega, člana naše hišne skupnosti. Veder in nasmejan je hodil med nami. Njegov prirčni, dobri smeh je šel z njim in vedril obraze nam, ki smo se bali dne, ki je tako neumljeno in kruto visel nad njim.

Tiho se je poslanjalo od mladosti, načrtov, nad — in življenja. Tu se je pokazala vsa njegova človeška veličina. Bil je človek — bil je dober kot kruh. Imeli smo ga radi vsi — prav vsi. Ničesar mu nismo mogli dati v zameno za njegovo trdno vero v življenje. brezmočni smo gledali, kako odhaja, nismo se mogli boriti zanj, da bi ostal med nami. On pa je bil tako bogat, delil je svoj dobri, prirčni smeh ose naokoli in našel za osakega od nas dobro besedo. Kajti bil je resnično plemenit, nezlagan do vseh in vsakogar — človek, ki je znal o soljudih vselej in povsod odkriti njihovo pravo bistvo. In zato ga bomo težko pogrešali. Njegova prezgodnja smrt je nova bolečina in izguba v nizu izgub, ki jih doživljamo vsak po svoje. Spomin nanj naj predrami o življenju vse tisto, o čemer je sanjal in za kar je do zadnjega diha živel ta plavalas fant s cvetjem v srcu — človek, umetnik in borec Drago Makuc.

Hišna skupnost stanovalcev
ulice Lujze Pesjakove 14-16

Pred novo zgradbo Centra za va jeniško mladino

ANTONIJA FURLAN

že več kot 20 let pobira članarino

Ko mi je urednik naročil, naj se oglasim pri Antoniji Furlan, ki je začela že leta 1941 pobirati prispevke za OF in ki še zdaj pobira članarino za Socialistično zvezo, sem mislil, da bo tovarišica Furlanova rada pripovedovala o svojih doživetjih. Naletel pa sem na skromno, preprosto ženo, ki nerada govori o sebi, ker se ji zdi vse, kar je storila za skupnost, samo po sebi umevno.

— Oh, saj ni bilo nič posebnega, je dejala Antonija Furlan, ki gre že osemindeset letom naproti. — Za Komunistično partijo Jugoslavije sem pričela delati že leta 1935. Takrat so me moj mož, hči in sin pritegnili k delu, sicer pa kaj sem hotela, se je nagajivo nasmešnila. — Takrat smo stanovali na Rimski cesti in vsakih nekaj dni so se člani ilegalne Komunistične partije Jugoslavije in ostali napredni ljudje sestajali pri nas. Tako sem tudi jaz pričela zbirati članarino in prenašati literaturo. Sicer pa je naša družina bila pod stalno policijsko kontrolo in smo imeli doma vsaka dva meseca preiskavo.

*

Sedemnajstletna hči Antonije Furlan je leta 1936 odšla na Dunaj, kjer se je sestala z nekaterimi vo-

ditelji naprednega gibanja, ki so bili na Dunaju. Ti so ji dali s seboj precej literature, toda dekle je bilo najbrž izdano in tako so jo jugoslovanski policaji prijeli in zaprli. Istočasno pa so aretirali še njenega očeta in brata. Sin Antonije Furlan je že po nekaj dneh prišel iz

preiskovalnega zapore, mož in hči pa sta po sedmih mesecih preiskovalnega zapore izvedela na razpra-

vi, da sta obsojena vsak na šest mesecev in sta bila takoj po razpravi izpuščena na prosto.

Med okupacijo se je moralo ilegalno napredno gibanje pogrezati še bolj v ilegalno. Ko danes poslušamo, kaj vse so takrat naši ljudje naredili, s kakšnim idealizmom so pomagali partizanskemu gibanju, si ne moremo kaj, da jih ne bi občudovali. Antonija Furlan je že leta 1941 leta začela pobirati članarino oziroma prispevke za OF v predelu Tavčarjeve, Cigaletove in Trdinove ulice ter Titove ceste, ker se je med tem časom preselila v Cigaletovo ulico. Spominja se, da so članarino plačevali skoraj vsi prebivalci teh ulic. V začetku je pobirala članarino sama, pozneje pa jo je zbiral — v vsaki hiši je namreč pobiral članarino poseben zaupnik ali zaupnica OF.

Okupator se je povezal z najzadnjimi elementi, ki so vtikali svoj nos v vsako hišo. Družina Antonije Furlan je bila okupatorjem trn v peti. Njenega moža so že ob začetku okupacije aretirali in ga odpeljali v neko italijansko taborišče, kjer je pričakal konca vojne; osvobodili so ga zahodni zavezniki. Sin je med prvimi odšel v partizane. Ni se vrnil. Hčerkin mož je tudi prišel za orožje in odšel v gozdove. Tudi ta se ni vrnil. Hči in mati pa sta delovali v Ljubljani. V stanovanju sta imeli skladišče Slovenske narodne pomoči, zbirali sta denar in prenašali literaturo.

Dne 22. decembra 1942. leta zvečer je v stanovanju Furlanovih pozvonilo. Vdrlo je šest civilistov, ki so začeli preiskavo. Odkrili so skladišče, potem pa so odgnali mater in hčerko s pet tednov starim otrokom. Zaplenili so tudi radio, in Antonija Furlan še danes ne ve, kako se je kazalec ustavil prav na neki angleški postaji, tako da je policija imela še en dokaz... V zaporu sta se mati in hči znašli med 32 aktivistkami, ki so jih tiste dni prijeli. Slo je za znani proces proti Mariji Klopčičevi, ki je bil 10. marca naslednjega leta. Hči je morala v taborišče v Italijo, druge obtoženke pa so dobile po 2 do 15 let strogega zapore. Seveda pa so že po nekaj mesecih, ko se je fašistična Italija zlomila, prišle na prosto. Tovarišica Furlanova je na procesu izjavila, da je obleko in hrano zbiralala zato, ker ima tri sivoce v italijanskih taboriščih. (Dejala je, da je razen moža v Italiji še njen sin in zet, čeprav sta bila v partizanih).

— Toda vašega sina in zeta nismo našli v spisku internirancev, so ji dejali na sodišču.

— Mar sem jaz kriva, če jih ne najdete, saj jih nisem internirala jaz, ampak vi, jim je odgovorila.

Kljub temu pa so jo obsodili na dva meseca zapore in plačilo 2.000 lir kazni.

— Zaporno kazen sem bila že odsedela v preiskovalnem zaporu, se je nasmešnila tovarišica Furlanova, — denarne kazni na nikoli nisem plačala.

Leto dni pozneje je Antonija Furlan znova v zaporu. Še danes trdi, da je bila izdana, ko so 28. januarja 1944. leta prišli ponjo belogardisti. Potem je bila do 22. aprila v raznih ljubljanskih kuzniličah, najdlje v kaznilični na Poljanskem nasipu, kjer so zelo grdo ravnali z zaprtimi aktivistkami.

— Na zaslišanjih so me topli po obrazu, je dejala — pa nisem nič izdala.

Dne 22. aprila so jo z drugimi vred odpeljali v Ravensbrück, v zloglasno nacistično taborišče, od koder se je vrnila po osvoboditvi.

*

Antonija Furlan je s svojim možem potem živela nekaj let po osvoboditvi v Opatiji in na Bledu, 1951. pa se je naselila v naši občini v montažni hiši v Ptujski ulici 9. Še danes, kljub letom, ki ji dajejo vso pravico do počitka, deluje v družbeno političnih organizacijah. Še sedaj pobira članarino za Socialistično zvezo delovnih ljudi, jezi pa se le nad brezbriznostjo današnjih ljudi, ki jih mora obiskovati po hišah, čeprav so ji obljubili, da ji bodo članarino prinašali sami na dom.

*

Ob 20. obletnici AFZ Jugoslavije iskreno čestitamo vsem ženam, ki se — kakor Antonija Furlan — že leta in leta žrtvujejo za skupnost.

B.S.

Z letne konference ZKS občine Ljubljana-Bežigrad

je izdelke na tržišče. Danes proizvodnja nekaterih artiklov nima perspektive zaradi tega, ker nismo več tako siromašna dežela, da bi se lahko vsaka proizvodnja plasirala na tržišču.

SLABA IN DRAGA PROIZVODNJA NIMA PERSPEKTIV

Slaba in draga proizvodnja nima perspektiv. To pa je proizvodnja, ki sloni na zastarelem, polobrtniškem načinu proizvajanja. Cenejšo in kvalitetnejšo proizvodnjo je mogoče dosegati le z veliko serijsko proizvodnjo. Ob tej ugotovitvi konference se pojavlja vprašanje sanacije večjega števila manjših gospodarskih organizacij z obrtniškim načinom proizvodnje. Jasno je, da je izhode v modernizaciji, večji specializaciji, kooperaciji itd., kajti nadaljnji razvoj industrijske proizvodnje zahteva čedalje večjo delitev dela. Letos je bilo sproženo vprašanje združitve več manjših podjetij v občini (Opekarna, Cementar, Obnova, GP Bežigrad, Črnuče; Umetni kamen, Ključavničarstvo, Kamin, Kleparsko instalaterska delavnica itd.) vendar do rezultatov do sedaj še ni prišlo. Razprava za združitve GP Bežigrad in GP Obnove je pokazala, da bi bila ta združitve ekonomsko zelo upravičena, vendar kolektiv GP Bežigrad ni privolil v združitve. Celotna razprava v GP Bežigrad se je na koncu zrednicirala na trditve, češ da bodo v primeru združitve sužnji GP Obnove. Prav ta primer kaže, da igrajo še vedno pomembno vlogo težnje za boljšimi mesti, kar večih pomeni resno oviro za ekonomsko še tako upravičeno združitve. Konferenca je predvsem poudarila načelo: Kolektivni naj o svoji usodi odločajo sami; zato mora biti združevanje posledica sklepa kolektiva, ki je prepričan v koristnost svoje odločitve. Glavni razlogi za združitve morajo biti ekonomski pokazatelji, ki kažejo v združenem podjetju možnosti boljšega gospodarjenja. Vloga članov ZK se kaže prav v akciji proti birokratičnim, šovinističnim in drugim pojavom, ki se pojavljajo ob takih primerih.

USPEH POSTAJA ODVISEN OD PRIZADEVANJA VSEH

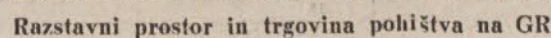
Vendar ima izkoriščanje notranjih rezerv tudi svoje meje. To pomeni, da nadaljnji dvig produktivnosti dosežemo z modernizacijo. Težišče boja za povečanje produktivnosti je zdaj v dvigu tehnične ravni, v uvajanju sodobne tehnologije itd. Trg postaja danes bolj kot kdaj

VKLJUČITEV V SVETOVNO
TRŽIŠČE —
EKONOMSKA NUJNOST

Cepprav ne gre podcenjevati napo-
rov, ki so bili v zadnjem obdobju,
zlasti po pismu IK CK ZKJ, stor-
jeni za povečanje izvoza, se še ved-
no postavlja vprašanje, ali smo že
v miselnosti osvojili menjavo z zu-
nanjim trgov kot bistveni sestavni
del naše ekonomske politike. Če je
bilo prej ugotovljeno, da smemo
nadajati uspehe v gospodarstvu
pričakovati edino z dvigom produk-
tivnosti, potem je jasno, da je
vključitev v svetovno tržišče eko-
nomska nujnost. Le dvig produktiv-
nosti in zaostrena intenzivnost dela
lahko zagotovi proizvajanje cenej-
šega izdelka. Cenejša pa je pred-
vsem velika serijska proizvodnja.
Serijska proizvodnja pa zahteva
veliko večje tržišče, kot je jugoslo-
vanski trg, kajti jasno je, da ve-
like serijske proizvodnje notranje
tržišče v večini primerov ne bi
moglo absorbirati. Če je bilo prej
ugotovljeno, da imamo zalog v
vrednosti 6,5 milijard dinarjev, da
imamo že danes v nekaterih dejav-
nostih predimenzionirano proizvo-
dno, da notranji trg že danes ne
more tega absorbirati, potem je jas-
no, da že obstoječe proizvodne

GRE ZA OBJEKTIVNA MERILA DELITVE

V nekaterih gospodarskih organizacijah so mislili, da pri njih ne more priti do problemov z osebnimi dohodki, ker znaša največji dohodek le 60.000 ali 70.000 dinarjev. Nimalo pa so bili začuden, ko je vprašanje osebnih dohodkov postalo v kolektivno pereč problem, čeprav niso imeli prevelikih razponov. V novem sistemu delitve dohodka gre za objektivno delitev osebnih dohodkov v skladu z vloženim delom vsakega člana kolektiva. Kakor kolektivi niso dovoljevali, da bi se uveljavljale uravnilovske težnje, teorije »enakih želodcev«¹ itd., prav tako ne smejo dovoliti delitve dohodkov, ki niso v skladu z vloženim delom. Uravnilovske težnje niso dovoljevali zato, ker so bile v nasprotju s sistemom, po katerem je višina dohodka odvisna od vloženega dela, pa tudi zato, ker bi te težnje slabile materialno zainteresiranost in s tem zniževale produktivnost. Konferenca je poudarila, da ne gre za boj proti visokim dohodkom, temveč

Večina prizadevanj v smeri decentralizacije delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ima vse preveč propagandno-političnega značaja. Tem prizadevanjem bi bilo potrebno dati mnogo več strokovnih, kvalitetnih, analitskih argumentov. V »Topus« se čuti odpor proti formiranjem ekonomskih enot zaradi dejstva, da je

PROIZVAJALCEM —
UPRAVLJAVCEM JE POTREBNA
OSNOVNA
DRUŽBENO-EKONOMSKA
VZGOJA

Druga skrajnost pa je mnenje, da je potrebno decentralizacijo delavskega samoupravljanja izvesti za vsako ceno. Konferenca je jasno poudarila misel, da morajo biti prizadevanja usmerjena k decentralizaciji, k formiranju ekonomskih enot, toda k taki decentralizaciji, ki bo dala večjo proizvodnjo, izboljšala tehnološke procese, povečala rentabilnost itd. Dokler naši proizvajalci-upravitelji ne bodo dobili osnovne družbeno-ekonomske vzgoje, na podlagi katere bodo lahko uspešno gospodarili, toliko časa bo-

(Konec na 7. strani)

Odkrita beseda bežigrajske mladine

Tovariš Rotovnik se je dotaknil tudi kadrovske politike v naših gospodarskih organizacijah, o kateri je dejal, da je njeno trenutno stanje porazno. Ze dolgo časa ponavljamo, naj kadrovanje sloni na dejanskih potrebah, ne pa le na zmogljivosti določenih šol. Uspehov v proizvodnji si ne moremo zamisliti brez kadrovske politike, ki jo oblikujejo organi upravljanja, izvršujejo pa kadrovske službe. Pri tem velja poudariti, da novi sistem izobraževanja, zlasti še priučevanja na delovnem mestu, zahteva močno razvit inštruktorski aparat.

Zelo važne so tudi naloge LM na področju družbeno-političnega izobraževanja. Bilj smo premal načetni in dosledni pri usposabljanju mladih za smelejše vključe vanje v delavsko samoupravljanje in reševanje družbeno-političnih ter gospodarskih vprašanj. Tako npr. je imelo le šest gospodarskih organizacij seminarje za nove delavske svete (namen teh seminarjev je bil predvsem, da bi usposobili mlajše člane DS). Večine mladih proizvajalcev nismo še usposobili, nismo jim nudili dovolj znanja, da bi se lahko bolj zrelo in učinkovito uveljavili kot proizvajalci in upravljavci, v procesu proizvodnje in delitve dohodka.

Klubi mladih proizvajalcev, ki s

Jasno nam je, da mora imeti vsakdo, ki se hoče aktivno uveljaviti v družbi, osnovne pojme o gospodarskem sistemu, o samoupravnem mehanizmu itd. Osnovna in srednja šola pa nudi dijakom premalo znanja s tega področja, tako da mladinci, ki pridejo v proizvodno, ne vedo dosti o samoupravljanju ter o svojih osebnih nalogah položaju in vlogi v njem. Zato naj bi se LMS skupaj s prosvetnimi organi zavela, da bi se ta pouk izboljšal s pomočjo mladinskih učnih učinkovitejšega podajanja družbeno-ekonomske izobrazbe. Pri mladinskih urah in družbeno-ekonomski vzgoji bi bilo treba doseči, da dijak ne bi bil objekt, ampak subjekt: da ne bi samo pasivno poslušal, temveč resnično sodeloval pri pouku preko seminarjskih nalog, obiskov gospodarskih organizacij ipd. Njegovo izobraževanje na tem področju naj bi slonelo na konkretnem poznavanju problematike gospodarskih organizacij.

Tovariš Rotovnik je poudaril tudi potrebo po vsebinskem izboljšanju proizvodnih konferenc in poglobljenejši povezavi LMS s sindikati. Svoj referat je zaključil s pozivom, da je treba idejno izobraževanje in prepletati s tem, kar imenujemo idejno-politično delovanje, neprestano analiziranje in reševanje vseh družbeno-političnih problemov, idejni boj za uveljavljanje socialistične miselnosti na vseh področjih našega družbeno-političnega razvoja.

Oglasil se je tudi zastopnik ne-kvalificiranih delavcev in ožigosal nepravilne, malone mezдне odnose vodstev nekaterih podjetij (rekel je »delodajalce«) do njih. Tako npr. teh ljudi nihče ne seznani z njihovimi pravicami, z delom delavskega sveta itd. Naj »delodajalci« nikar ne mislijo, da ne-kvalificirani delavci ne bi bili sposobni za sodelovanje v upravljanju. Toda treba jih je imeti za enakovredne ljudi, jih poučiti, sodelovati z njimi, prisluhniti njihovim težavam. (Nepravilen odnos do njih se zrcali tudi v stanovanjskem vprašanju, saj skoraj vsi prezeajo v starih barakah. Zlasti so v težavnem položaju gradbeni delavci. Naj bi podjetja poskrbela vsaj za to, da bi dobivali med delom toplo ma-lico!).

O družbeno-ekonomski vzgoji v šolah je povedalo več delegatov, da je zastarela, da ne gre v korak s življenjem, z razvojem proizvodnje, kjer zdaj nastopajo svobodni proizvajalci namesto meznih delavcev.

V kadrovski politiki je eden izmed važnih problemov štipendiranja, ki še zdaleč ni tako, kot bi ustrezalo razvoju gospodarstva. Du bi se izboljšalo ter postalo bolj perspektivno in načrtno, naj bi se mladina povežala s kadrovskimi službami. Štipendija ne bi smela biti socialna podpora, temveč ekvivalen dejanskih potreb; zlasti pa ne bi smelo biti štipendiranje odvisno od poznavstev. In še eno vrašanje

Problem za problemom se je vrstil v diskusiji. Nemogoče je, da bi na tem mestu pisali o vsem, kar so obravnavali, želimo pa da bi mladina sama pisala v naš list o vprašanjih, ki jih je na konferenci tako smelo postavila in ki jo življenjsko zadeva.

✻

Zrelost, s katero je mladina na konferenci obravnavala razna vprašanja, je presenetila vse navzoče goste. Pri vsem tem pa so bili gostje mnenja, da bi morala mladina enako odločno kot na konferenci nastopati povsod, v vsem javnem življenju, npr. na zborih volilcev in sestankih SZDL (kjer je bilo doslej videti redko katerega mladina ali mladinko), pri obravnavanju družbenega plana itd. Zakaj ne bi pred sprejetjem družbenega plana tudi mladina predložila svoje zahteve — npr. glede prostorov, v katerih bi se lahko udeleževala? Bolj odločno kot doslej naj bi mladina nastopila tudi proti pojavom huliganstva in negativnim pojavom v lastnih vrstah sloh.

Predvsem naj se mladina še bolj poveže z življenjem in druženjem, procesi v komuni, pojavlja naj se kot subjekt v vseh porah življenja v boju proti mezdni miselnosti, pri reševanju kadrovske problematike itd. Odločno se je treba postaviti po robu miselnosti, naj se mladinska organizacija ukvarja samo s prireditvami, s petjem in igranjem ipd. Če bi mladina v to privolila, bi sama sebe amputirala. S.

Z zborov volivcev in konferenc SZDL

NA TERENU »STADION« so spet povzdignili glas

Ceste, razsvetljava, prometni znaki...

Ko je občinski odbornik na zboru volivcev terena Stadion prebral poročilo, je bilo nekaj časa vse tiho. Kmalu nato pa se je začela živahna razprava, roke so se dvigale, volivci so vstajali in kdaj pa kdaj je zašumelo, ko da bi dregnil v osji mehur.

O čem so razpravljali? Ni težko uganiti: šlo je za komunalne zadeve, za celo rešeto drobnih stvari, o katerih je bilo že tolikokrat govora, ki pa so še vedno oziroma čedalje bolj pereče.

Naj jih nekaj naštejemo: Ceste so take, da moraš ob deževnih dneh skakati kakor kenguru čez luže na njih in ob njih (najslabše so Podmilščakova, Vodovodna in Kolarjeva). Če ni denarja za rekonstrukcijo teh cest, bi bilo treba poskrbeti vsaj za njihovo najnujnejše vzdrževanje, za mašitev največjih lukenj (v dobesednem pomenu), ki jih je čedalje več. Povečale so se zlasti po kanalizacijskih delih. Mar ni dolžnost tistih, ki izvajajo kanalizacijska dela, da spravijo ceste, ki so jih prekopal, v prejšnje stanje? Mar ni nikogar, ki bi tem ljudem dopovedal, kdaj lahko smatrajo svoje delo za končano?

Primer skrajne malomarnosti: med kanalizacijskimi deli so podrla drog s svetilko na koncu Zolgerjeve ulice — in nihče se ne zmeni da bi spet postavil ta drog in vrnil ulici luč.

Precej je svetilk, ki so montirane, a ne svetijo...

Cestni jaški so na več krajih zamašeni, pokrovov je zmanjkalo... Na Koroški ulici in med Fondovimi bloki so skoraj pol metra globoke jame...

V neki ulici teče voda s ceste v hiše...

In še in še... same »drobne stvari«, ki so pa kot celota vendarle veliko in pereče vprašanje.

Drugo poglavje: trgovski in drugi lokali. Menda se v Ljubljani nikjer toliko ne gradi kakor na terenu Stadion, pri tem pa ni ne duha ne sluha o novih trgovinah, nihče ne planira v novem bloku prostora za tiste stvari, ki jih človek vsak dan potrebuje. In kakšne so obstoječe prodajalne? »Skoraj v vsakih rovtah imajo boljše trgovino, boljše mesnico, boljše mlekarino kakor pri nas,« je rekel eden izmed občanov.

Naslednje poglavje: urbanizem. Ze navaden laik vidi, da je na urbanističnem področju mnogo nesmotnosti. Nizke hiše rastejo kot gobe po dežju (v Triglavski ulici so začeli graditi celo hiše po »atrijskem sistemu«, o katerih so ljudje sprva mislili, da bodo rabile za garaže). Problematiko urbanizma in gradenj bi bilo treba kompleksno proučiti v luči nedavnega priporočila Ljudske skupščine Slovenije (kar seveda velja za celotno mestno področje občine). Izgovor, da počakajmo na urbanistični plan, ni sprejemljiv, kajti nesmotnosti je treba odpraviti že prej.

Ko se je kritika na zboru volivcev unesla, je prišla na vrsto razlaga objektivnih razlogov za po-

manjkljivosti na komunalnem področju. Stevilo prebivalstva je tod naraslo od leta 1955 kar za 60 odstotkov. Pri tako naglem porastu res ni mogoče ustreči vsem željam. Kje naj občina dobi sredstva za vsa komunalna dela pa še za nove trgovine, šole itd.? Najbolj kritizirajo pomanjkljivosti stanovanj v novih hišah — komunalnega prispevka pa marsikdo izmed njih noče plačati, oziroma se ga kar se da dlje otepa. Taki ljudje radi veliko zahtevajo, a malo prispevajo.

Občina je v minulih letih vendarle precej storila. Tako npr. je bilo prej kanalizirano samo 12 odstotkov občinskega teritorija, zdaj ga je že 30 odstotkov. Vodovodno omrežje je prej povezovalo samo 65 odstotkov poslopij, zdaj imajo vodovod povsod.

K nblažitvi perečih stanovanjskih vprašanj bi lahko več prispeval tudi teren sam, občani oziroma stanovanjska skupnost ob podpori terenskega odbora SZDL.

Ob tej ugotovitvi se preselimo z zbora volivcev na letno konferenco SZDL istega terena. Predolgo bi bilo, če bi povzeli celotno poročilo terenskega odbora. Ustavili pa se bomo ob poglavju, ki govori o delu sekcij. O sekciji za gospodarsko-komunalna vprašanja je zapisano tole:

»Sekcija za gospodarsko-komunalna vprašanja je bila šibka. Organiziran je bil sekretariat, vendar prešibek, da bi mogel uspešno delati. Člani sekretariata so se trudili, da bi razširili krog sodelavcev s pritegnitvijo tovarišev, ki jih zanima tovrstna problematika. Pri tem pa niso uspeli, čeprav bi bilo

pričakovati, da bo prav za ta vprašanja na našem terenu precej ljudi zainteresiranih... Nemalokrat so državljani ob raznih prilikah nakazovali pereče probleme komunalnega značaja, ki so na našem terenu nereseni in povzročajo upravičeno kritiko, mogli pa bi se rešiti brez posebnih težav in brez velikih denarnih sredstev... Predvsem so s tega področja važni problemi urbanističnega načrta in ureditve, problemi lokacij posameznih objektov in hiš, problemi osebnih prevozov, trgovine, gostinstva, ureditev ulic in križišč, problemi kanalizacije, električne razsvetljave itd. Mnogo tega se opravlja mimo občanov, pri tem pa se po nepotrebnem ustvarja huda kri in seveda upravičena kritika. Zlasti je pereče vprašanje naših cest in ulic. Na terenu bi potrebovali oskrbovalni center...«

Iz povedanega izhaja, da je bilo tudi na terenu premalo pripravljenosti za reševanje komunalnih problemov oziroma za sodelovanje z občino na tem področju. Ko omenjamo pri tem Socialistično zvezo, ne mislimo, da bi morala le-ta reševati te probleme na liniji krajevne samouprave, pač pa bi lahko, če bi bila sekcija za gospodarsko-komunalna vprašanja bolj aktivna, analizirala te probleme v luči splošne komunalne politike, ugotovila, kaj lahko stori občina in kaj stanovanjska skupnost, ter tako pripomogla, da bi se stvari premaknile z mrtve točke.

Dejstvo, da terjajo komunalni problemi terena Stadion pri vseh družbenih in političnih organih več pozornosti, je neizpodbitno!

S.

Na konferenci krajevne organizacije SZDL v Stožicah so razpravljali predvsem o ureditvi cest na tem območju, razsvetljavi in prometni ureditvi. Najbolj slabe ceste so ob novozgrajenih hišah, zato bi bilo najbolj koristno, če bi v prihodnje pričeli graditi nova stanovanjska poslopja šele potem, ko bi zgradili ceste. Sredstva za popravilo cest, ki jih je prispeval občinski ljudski odbor, so bila zelo skromna zaradi gradnje obeh cestnih podvozov pri urejevanju železniškega vozlišča. Prihodnje leto bo boljši dotok komunalnega prispevka, zato bi bežigradska občina lahko prispevala več sredstev za ureditev cest na tem območju.

Razen tega so predlagali, naj bi krajevna skupnost imela stalno nekaj delavcev, ki bi sproti popravljali makadamske ceste. Plačevali naj bi jih iz občinskega proračuna. Na vseh cestah v tem območju bi morali zaradi velikega prometa postaviti ustrezne prometne znake, ki bi opozarjali voznike na prometno varnost.

Krajevni odbori SZDL naj bi pripravili predlog, da bi na tem območju prihodnje leto organizirali tri podružnice SZDL, ki bi imele tesnejši stik z občani, občasno pa bi se na skupnih konferencah lahko pogovorili o vseh skupnih problemih.

V nadaljevanju razprave so člani SZDL ugotovili, da je stanje otroškega igrišča zelo slabo, ker rekviziti rjavijo in zaradi tega obstaja nevarnost, da se otroci pri igranju poškodujejo. Preden bi začeli misliti na drugo igrišče, bi morali bolje oskrbovati in urediti že obstoječe otroško igrišče.

Ulice, ki so jih doslej posipali z gramozom, so zaradi debelega kamena še slabše kot prej.

Komisija za komunalno dejavnost pri Socialistični zvezi bo nadaljevala s prizadevanji in iskanjem sredstev za dokončno ureditev vseh komunalnih potreb na tem območju, predvsem za ureditev komunikacij okrog novih gradenj (nova osnovna šola, novo naselje).

Socialistična zveza in ostale družbeno politične organizacije na območju krajevnega odbora SZDL Stožice so bile v preteklem obdobju zelo delavne in prizadevne. Posebno sedaj, ko so dobili nove prostore se bo delo Socialistične zveze in ostalih organizacij obogatilo in postalo še bolj plodno. Posebno pohvalo zasluži šolski odbor, ki je svojo nalogo (izročil je osnovno šolo v Stožicah svojemu namenu) v celoti izpolnil.

Stevilo članstva SZDL na tem območju se je v primerjavi z letom 1961, ko je imela organizacija Socialistične zveze 1.182 članov, letos povečala za 119 ljudi.

Lani je krajevni odbor SZDL Stožice oblikoval štiri sekcije: ideološko-politično, sekcijo za družbeno upravljanje, za stanovanjsko skupnost in komunalna vprašanja. Največ uspeha je imela sekcija za ideološko-politično delo, ki jo je vodil tovariš Milošević, saj je organizirala šest predavanj. Med drugim so bile tud živahne razprave o osnutkih zveze in republiške ustave ter občinskem statutu, ki se jih je udeležila večina članov Socialistične zveze na tem območju naše občine.

Zanimiv zbor volivcev na Ježici

Krajevni odbor na Ježici je dodal k dnevnemu redu zadnjega zbora volivcev poročilo o tem, kaj je letos delal. Tako je lepo dopolnil poročilo ljudskega odbora o 9-mesečni realizaciji družbenega plana in proračuna občine.

V poročilu predsednika krajevnega odbora tovariša Frasa je bilo najbolj zanimivo, kako so izbirali komisijo za trgovino in preskrbo, ki je zamenjala nedelavni potrošniški svet. Člane za to komisijo so iskali med 21 občan, ki so v anketi, katero je bil razpisal krajevni odbor SZDL, izrazili pripravljenost za delo v potrošniškem svetu. Vsi so bili povabljeni na sestanek, vendar jih je šele na 3. sestanek prišlo toliko, da so lahko sestavili 11-člansko komisijo. Predsednik krajevnega odbora je imel prav, ko je dejal, da so občani terena Ježice anketo najbrž vzeli premalo resno.

Poročilo tovarišice Kmetičeve o delu socialne komisije pri krajevnem odboru bi bilo lahko boljše, ker bi lahko povedala vsaj stevilo primerov, katere so reševali, če že

ni povedala imen tistih, ki jim je bilo treba pomagati.

NAREDILI SO KAR PRECEJ

Največ je vedel povedati tovariš Kreč o delu komunalne komisije. Med letom je dosegla in financirala postavitev 11 cestnih svetilk na različnih mestih Ježice, dosegla je, da je mestni vodovod položil 80 m vodovoda, organizirala je nasutje ceste proti Urbanu, z občino pa je uredila, da se bo trafopostaja pri šoli vendarle začela graditi. Pogodba z Elektro Ljubljana-mesto o financiranju in izgradnji te postaje je že sklenjena.

Poleg tega je komunalna komisija napravila načrt za dovoz 130 kubikov podutiškega tolčenca za posipanje krajevnih cest. Tolčenec je navozila kmetijska zadruga Crnuče na 11 cest, posipanje pa so prevzeli tisti občani, ki stanujejo ob teh cestah.

Zanimivo je bilo poročilo blagajničarke krajevnega odbora tovarišice Petričeve. Krajevni odbor je letos razpolagal z 1.220.268 din. 19.

novembra pa je imel v blagajni še 636.720 din. Odbor je lepo uredil terensko pisarno, ki je sedaj na razpolago vsem krajevnim organizacijam, financiral je nekatera komunalna dela, razen tega pa je finančno podprl mladinsko organizacijo s 15.000 din, šolsko kuhinjo s 15.000 dinarji, društvo Partizan in gasilsko društvo — vsako z 20.000 din, vzgojno-varstveno ustanovo pri šoli na Ježici s 182.500 din, socialno potrebnim pa je razdelil podpor za 217.830 dinarjev.

Predsednik poravnalnega sveta tovariš Leben je ugotovil, da se Ježičani zelo malo pripravljajo in da je letos svet obravnaval samo 3 primere, od katerih je dva ugodno rešil.

V razpravi je volivce zanimalo, kako bo z novo Titovo cesto skozi Ježico. Izražali so nezadovoljstvo, ker jim nihče točno ne pove, kdaj se bo začela graditi. Ne glede na to pa so sprejeli sklep, s katerim priporočajo občini, da takoj omogoči rušenje stare Uranove hiše ob Titovi cesti, poleg gostilne »Ruski car«.

PROTEST PROTI NEREDU V TROLEJBUSNEM PROMETU

Stoodstotno so tudi glasovali za sklep, da je treba podjetju Ljubljana-transport poslati protestno pismo zaradi nerednih voženj — odkar je zgrajen podvoz. Ne morejo namreč razumeti te nerednosti, ki je bila prej opravičljiva zaradi zapornice. Pripovedovali so, da lahko dnevno gledajo »parade trolejbusov«, ki pa so žal tako redke, da je treba na postajah čakati na prevoz od pol do ene ure.

Na koncu razprave pa je prišlo tudi do ostrih besed. Izražena je bila kritika na račun krajevnega odbora, ki pa je bila preveč pavšalna, da bi bila konstruktivna. Ne gre kritizirati ves odbor zato, ker nekaj odbornikov ne dela, čeprav bi tudi tisti, ki delajo, lahko več napravili. Sicer pa, komu ne bi mogli očitati, da bi lahko napravil več, kot je? Včasih bi bilo treba

koga tudi pohvaliti, zlasti za to, ker se delo krajevnega odbora odvija med sestanki, v tem ko se delo drugih odborov največkrat odvija na sestankih, kar pa je neprimerno lažje.

Pod posebno točko so na zboru volivcev obravnavali tudi osnutek statuta občine Bežigrad. To je bila prva javna razprava o osnutku v naši občini, vendar ni prinesla novih predlogov, zlasti zato ne, ker so osnutek navzoči premalo poznali.

Odbornik

Družbene organizacije so dobile prostore v novem gasilskem domu

Pred mesecem dni so v Nadgorici ob petdesetletnici ustanovitve gasilskega društva odprli novi gasilski dom, v katerem je dobila svoje prostore s skromno dvorano tudi krajevna organizacija SZDL in ostale družbeno politične organizacije ter aktiv Ljudske mladine.

Člani SZDL s tega območja so se na konferenci predvsem zavzeli, da bi občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad za prihodnje leto zagotovil še pet milijonov dinarjev sredstev za dokončno ureditev in notranjo opremo doma. Mladinska organizacija bo našla v tem domu prostor za kulturno, zabavno in politično življenje in razširila svojo dejavnost predvsem še na neorganizirano kmečko mladino.

Med drugim so si zadali nalogo, da bodo vključili v organizacijo SZDL še več novih članov in jih v še večji meri seznanili z gospodarskim in političnim dogajanjem v zvezi z ustavnimi reformami v zveznem, republiškem in občinskem merilu.

Z ureditvijo kluba v novem gasilskem domu bodo poživili delo Socialistične zveze in Ljudske mladine Slovenije, ki bosta našli tod svoj življenjski prostor (predavanja, razvedrilo).

Ob zaključku živahne razprave so člani Socialistične zveze izvolili nov devetčlanski odbor krajevne organizacije SZDL, v katerem sta tudi dva mladina.

Stanovanja za učitelje, transformator, ceste...

V Dolu so na konferenci krajevnega organizacije SZDL, ki se je udeležilo nad 60 članov SZDL, razpravljali o stanovanjih za učitelje tamkajšnje osnovne šole. Na tej osnovni šoli je pet učiteljev brez stanovanj, ki bodo prihodnje leto zapustili svoje delovno mesto, če jim občina v Dolu ne bodo zagotovili novih stanovanj. Ljudje zato zahtevajo, naj bi občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad prispeval del sredstev za gradnjo novih stanovanj za prosvetne delavce, sami pa bi prispevali večji del gradbe-

nega materiala in pomagali pri gradnji s prostovoljnim delom. To je v Dolu sedaj osnovni problem, ki ga žele rešiti čimprej.

Razen tega bi morali zgraditi novo transformatorsko postajo v Podgori, ker je električni tok v tem delu zelo šibak in luči spominjajo bolj na petrolejske brljive kot na sodobno električno razsvetlavo. Za naslednje leto naj bi bežigradska občina zagotovila tudi sredstva za nadaljevanje regulacijskih del obeh bregov Bistrice — spodnjega dela. Samo letos so v ta dela vložili nad tri milijone dinarjev. Tudi republiško cesto Ljubljana-Litija (zanjo že obstajajo načrti), naj bi pričeli obnavljati prihodnje leto. Novo ambulanto, ki so jo dogradili letos — sedaj jo samo

še opremljajo — bodo odprli v začetku prihodnjega leta.

Organizacija Socialistične zveze v Dolu je bila v preteklem letu zelo aktivna in je pomagala krajevnemu odboru in drugim družbeno političnim organizacijam z navesti, spodbudami. Zelo delavni so bili »Svoboda«, TVD »Partizan« in Združenje vojaških vojni invalidov. Najbolj aktivno društvo je bilo TVD »Partizan«, ki ga je Socialistična zveza tudi finančno najbolj podprla. To društvo si je uredilo dva okusno opremljena klubska prostora in kupilo televizijski sprejemnik.

Člani SZDL na konferenci so med drugim kritizirali tudi občinsko investicijsko politiko, ki po njihovem mnenju ni bila najboljša.

Pionirji v Savskem naselju imajo svoj dom

»Mladino je treba zaposliti, treba je najti nove metode dela z njo, mladina mora imeti prostor, kjer se bo lahko shajala in razvijala svojo dejavnost...«

Take in podobne zahteve so bile nešteto izrečene na sestankih — ne samo v Savskem naselju, ampak jih je verjetno slišati povsod, kjer začno razpravljati o mladini, pa naj bo ta tema predvidena v dnevnem redu ali ne. Vendar pa dalj od tega običajno ne pride. Običajno nel Zato predstavlja Savsko naselje izjemo. Prebivalci so namreč pred leti izglasovali sklep, da bodo s samoprispevkom doprinesli vsaj nekaj, da bodo dobili njihovi otroci kaj več kot košček asfalta pred blokom. Več ko je bilo sredstev iz samoprispevka, bolj je dozorevala ideja, da se adaptira vila z velikim vrtom v pionirski dom. Ideja sicer še ni dom, toda brez nje ga ne bi bilo. Dolga in težavna je bila pot do njega. Treba je bilo izdelati načrte za adaptacijo, stanovanecem priskrbeti druga stanovanja, hišo pa preurediti in opremiti.

Za začetek je bilo na razpolago le 3 milijone dinarjev samoprispevka in mnogo dobre volje. Stanovanjska skupnost je tem trem milijonom dodala še skoraj milijon in pol lastnih sredstev ter dva milijona dinarjev dotacije, ki jo je

Verjemite, veselje ga je pogledati. Hiša kot v pravljici. Na pogled sicer majhna, skriva v sebi pravo bogastvo. Moderna in funkcionalna oprema dopolnjuje njene prostore: kmečko ali — kakor ji pravijo — pravljico sobo, klubsko sobo, čitalnico in še večjo sobo za razne krožke. Poleg teh je še več prostorov, kjer se bodo otroci lahko naučili fotografiranja, modelarstva, radiotehnike in podobnih dejavnosti. Začeli so se že tečaji za pouk tujih jezikov in likovne vzgoje, pravljicni krožek za najmlajše, pa še in še mnogo privlačnih in koristnih zanimivosti, ob katerih proste ure vse prehitro minevajo. Knjižnica (za sedaj še skromna), televizor in gramofon napravijo čas še krajši in neredko mamice šele z daljšim prepričevanjem, ki postane včasih tudi boleče, spravijo otroke domov.

Motil bi se, kdor bi mislil, da stanovanjska skupnost, svet vzgojnovarstvenih ustanov, Društvo prijateljev mladine in druge organizacije sedaj z mladino nimajo več skrbi in da je bil z domom problem mladine v naselju rešen. Pokazalo se je namreč, da so interesi pionirjev in mladincev tako zelo različni, da bo štreha za oboje premajhna. Prej ali slej se bodo morali starejši mladinci iz doma popolnoma umač-

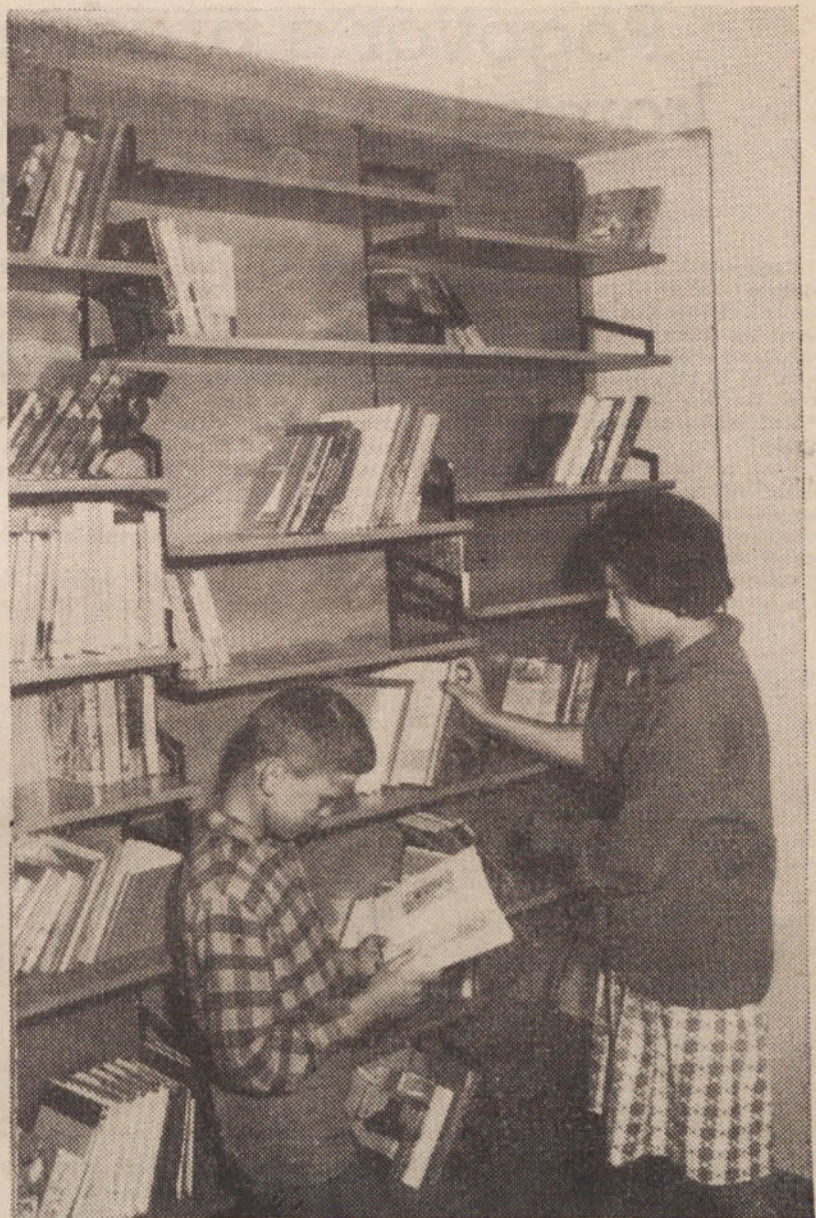
nosti, ki jih sedaj zavira pomanjkanje primernih prostorov.

Tudi pionirski dom je še vedno problem. Določeneje: problem je njegovo vzdrževanje. Računi kažejo, da bo treba zagotoviti za njegov obstoj približno tri milijone letno. Dvesto otrok, ki so sedaj vključeni v dom, plačujejo po sto dinarjev članarine mesečno. Dohodek je torej več kot samo simboličen. V domu pa je treba plačati vzgojiteljce, čistilko, elektriko, kurjavo, nabaviti še nove knjige, orodje za delavnice, urediti vrt in igrišče pa še to in ono. V domu je ostala tudi družina, kateri bo treba v najkrajšem času poskrbeti drugo stanovanje.

Problem vsekakor je, ni pa nobenega dvoma, da se bo našla tudi ustrezna rešitev. Sodelujejo namreč vsi, ki jim je vzgoja mladine pri srcu. In verjemite, teh ni malo. Pa vsi so prepričani, da za pionirski dom potrošena sredstva niso prečvržen denar, temveč varno naložena glavica, ki se bo bogato obrestovala.

— ez

Prijetno je v naši knjižnici!

Tu se učimo in zabavamo

prejela od ObLO Bežigrad. Dober milijon je dodal še zavod Mladi rod, v sklop katerega spada pionirski dom, občinski ljudski odbor je priskrbel stanovanja za prebivalce in... pionirji v Savskem naselju so letos 25. maja dobili svoj dom.

niti. Za sedaj še gostujejo v domu dve uri dnevno, spomladi pa, ko bo dograjen dom skupnosti, bodo našli zatočišče tam. Klubska soba in za razmere v Savskem naselju kar obsežna dvorana bosta znatno pripomogli, da bodo tudi mladinci lahko razvili tiste vrste svoje dejavnosti.

Na redni letni konferenci krajevnih organizacij SZDL Savsko naselje so člani socialistične zveze največ razpravljali o vzgoji in varstvu otrok. Posebno otroci tistih staršev, kjer sta oba roditelja zaposlena, so največkrat prepuščeni sami sebi in ulici, kar nedvomno slabo vpliva na oblikovanje mladega človeka. Mladinske organizacije — od LMS do tabornikov in Zveze prijateljev mladine — ne združujejo pod svojim okriljem vse mladine. Mladina nima primerenih igrišč niti prostorov za kulturno in družabno življenje. Novi pionirski dom se bori z materialnimi težavami. Vprašanje financiranja te ustanove bo postalo posebno pereče po novem letu. Občina bi morala čimprej urediti status in financiranje mladinskih in vzgojnih ustanov, ki so za tako veliko naselje zelo pomembne.

Socialistična zveza bo morala nuditi v prihodnje predvsem osnovni šoli »Mirana Jarca« več pomoči pri popolnem uveljavljanju načel reformirane šole. V tej šoli, ki je že sedaj polno zasedena, saj jo obiskuje 1.500 otrok, so ustanovili razredna sveta staršev, v katerih sodeluje nad dvesto roditeljev. Ta oblika sodelovanja med starši in roditelji se je doslej izkazala za zelo koristno.

V nadaljevanju razprave so delegati naglasili potrebo po prometni ureditvi naselja, boljših in kvalitetnejših uslugah servisov stanovanjske skupnosti, ureditvi zelenice pri novih stolpnih, gradnji telovadnice, garaž itd.

Servisi stanovanjske skupnosti so sicer v zadnjem letu zabeležili kvantitativni napredek, ne pa kvaliteten. V bodoče bodo morali napredovati tudi v kakovosti uslug. Ob tem pa se odpira še drugi problem, ker so nekateri servisi pre-

rasli dejavnost servisnih uslug in se razraščajo v obrtne delavnice, s čimer naraščajo cene njihovih storitev.

Razprave o osnutkih zvezne in republiške ustave so zajele večji del občanov v naselju, vendar so se omejile le bolj na predavanja in zato niso bile najboljše. Vsega skupaj je bilo v Savskem naselju do sedaj pet predavanj in devet javnih razprav o novih družbenih listinah. Razpravljali so že tudi o novem občinskem statutu in menijo, da bi morali vnesti vanj točna določila o vlogi krajevnih skupnosti in hišnih svetov v bežigradski občini. O statutu krajevnih skupnosti pa bodo začeli razpravljati v prihodnjih dneh.

Krajevna organizacija SZDL v Savskem naselju ima devet podružnic, ki skrbijo za aktivizacijo in obveščanje političnih aktivov na območju krajevnih skupnosti.

V prihodnje bo treba po podružnicah poživiti delo, da bo res vsak občan in član krajevnih skupnosti postal aktiven sodelavec v krajevni skupnosti, kot osnovni celici socialistične družbe v novem ustavnem sistemu.

Zahteve občanov z območja terena »Boris Kidrič«

Na zboru volivcev so občani tega območja razpravljali o izpolnitvi občinskega proračuna in družbenega plana, kakor tudi o krajevni in komunalni problematiki. Udeležba je bila še dokaj dobra, razprava pa izredno živahna.

Na zbor sta prišla dva občinska odbornika. Prvi je podal izčrpno poročilo o izpolnitvi občinskega proračuna in družbenega plana, drugi pa je poročal o komunalni in krajevni problematiki.

Poročilih se je razvila živa in zanimiva razprava, posebno o krajevnih in komunalnih problemih. Volivci so se zanimali zlasti za vprašanje skrajno neurejenih cest in ulic Robbove, Vojkove, Svetosavske, Preradovičeve, Prekmurske, Kalanove in Peričeve. Vse te ulice so v slabem stanju, ob deževnem in snežnem vremenu celo neprehodne.

Občinski odbornik, zadolžen za krajevno in komunalno problematiko, je zadevo podrobno analiziral in odgovoril na vsa vprašanja ter sporočil, da se stanje letos ne bo moglo bistveno spremeniti zaradi zmanjšanja proračunskih sredstev za vzdrževalna dela. Volivci se niso povsem zadovoljili z odgovorom. Naposled so sklenili, naj občinski odbornik in Stanovanjska skupnost »Boris Kidrič« poskrbita, da se letos vse omenjene ulice oziroma ceste posujejo s peskom in začno redno vzdrževati, sredstva pa mora priskrbeti občina. Hkrati so volivci energično zahtevali ureditev Vojkove ulice, ki je bila letos že tretjič črtana iz programa rekonstrukcije. Kot na vsakem zboru tako se je tudi na sedanjem razvila razprava o barakarskem naselju ob Robbovi ulici. V stanovanjskih barakah so

naslanjeni delavci Podjetja za ceste, Železniškega transportnega podjetja in Metalke. Ta podjetja niso do danes še nič ukrenila za likvidacijo teh skrajno neurejenih naselij. Prav tako ta podjetja niti toliko ne prispevajo k ureditvi okolice, da bi dala navoziti nekaj kamionov gramoza, da bi bili dohodi k barakam dostopni.

Na zboru je bilo tudi govora o enonadstropni stanovanjski baraki v Novakovi ulici št. 5, kjer je 12 družin in kakšnih 30 samcev, baraka pa je v takem stanju, da se vidno pogreza in je nevarnost, da se zruši. Lastnik barake Kemična tovarna Moste pa se za to ne zmeni. O zadevi je že razpravljala tudi ObLO Ljubljana-Bežigrad in sprejel priporočilo, da se izposlujejo druga stanovanja za ogrožene stanovalce, vendar je ostalo vse pri priporočilu, ker, kot rečeno Kemična tovarna še ni našla razumevanja do tega vprašanja. In če se baraka zruši, če pride do človeških žrtev, kdo bo za to odgovarjal?

Ob tej stanovanjski baraki je neurejen prostor, ki ga je izkoristilo podjetje CROATIA-TRANS iz Zagreba za svoj parkirni prostor. Tako neurejeno stanje na tem parkirnem prostoru tudi ogroža varnost pešcev.

Občani so zahtevali, da stanovanjska skupnost nastopi energično v obeh primerih in tako zaščiti stanovalce te okolice.

Dalje je bilo govora tudi o delavskem naselju v Svetosavski ulici, kjer ima gradbeno podjetje »TEHNIKA« stanovanja za okrog 600 oseb. Dohodi do tega naselja so neurejeni in nedovoljno raz-

svetljeni. V naselju je posebno ob sobotah in nedeljah ter praznikih tako stanje, da ga mirni stanovalci iz okolice težko prenašajo. Zbor postavlja zahtevo podjetju »TEHNIKA«, da to naselje čimprej likvidira in zgradi samske bloke ter uvede red in disciplino.

Jože Crnugelj

S krajevnih konferenc SZDL Boris Kidrič

Stanovanja za borce NOV

V teh dneh je bila tudi konferenca krajevnih organizacij SZDL na območju stanovanjske skupnosti »Boris Kidrič«. Socialistična zveza na tem območju zaradi objektivnih razlogov ni delala tako uspešno kot drugod, ker ni imela svojih prostorov. Na konferenci so predvsem naglasili potrebo po gradnji novih stanovanj za tiste borce narodnoosvobodilne vojne, ki še zmeraj živijo v zelo neprimernih stanovanjskih prostorih. Ta stanovanja največkrat ne ustrezajo niti najosnovnejšim življenjskim, zdravstvenim in higienskimi pogojem. Ena izmed rešitev za čimhitrejšo rešitev stanovanjskega problema bivših borcev bi bila morda v uresničitvi

predloga, da bi s samoprispevkami obstoječe hiše v krajevni skupnosti nadgradili. Takšna stanovanja bi lahko zgradili zelo hitro in bi bila hkrati zelo cenena (po 1.500.000 dinarjev). Letos so namreč to samo štirje borci dobili nova stanovanja, medtem ko jih še dvesto živi v neprimernih prostorih.

Prihodnje leto bo dobila krajevna organizacija SZDL poslovne prostore v novi zgradbi, ki jo grade za bežigradsko gimnazijo. V teh prostorih se bo življenje in delo družbenih in političnih organizacij odvijalo nedvomno bolje kot doslej.

Na konferenci so razpravljali tudi o problemu servisnih služb, ki so se kakor drugod pričele razvijati

v obrtne delavnice in s tem podražile usluge svojih storitev. Člani Socialistične zveze so zelo ostro kritizirali predvsem kvaliteto njihovih dela, ki je največkrat na nizki ravni.

Se posebej pereče je vprašanje stanovanj za občane, ki stanujejo v barakah ob Robbovi ulici, saj živijo v teh skrajno neprimernih in nezdruživih prostorih že vrsto let. Za te ljudi bi morali čimprej preskrbeti primernejša — človeku dostojna stanovanja.

Pogovor s predsednikom komisije za pripravo statuta občine Bežigrad

Predsednik komisije za pripravo statuta občine Ljubljana-Bežigrad, Stane Koman nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z razpravo o osnutku občinskega statuta, ki je bil objavljen kot priloga v 6. številki »Zbora volivcev«.

Kaj lahko poveste nasploh o osnutku?

Vsak občinski statut bi bil lahko svojevrsten, oziroma bi bil lahko prepleten s posebnostmi vsake občine. Priprava in prve teze za naš statut so bile res take, saj so bile rezultat konkretnih ugotovitev stanja glede posameznih vprašanj v

moralo pa bi pisati »skupne določbe«. V 101. členu piše »občine« — pravilno »občane«, v 69. členu piše »članom« — pravilno »občanom«.

Te napake, kot že rečeno, motijo; niso pa take, da bi bistveno spremenile vsebino členov oziroma osnutka, zlasti zato ne, ker je očitno, da gre za napake. Pri obravnavanju osnutka bodo občani gotovo opozarjali tudi na te in druge napake.

Ali imate še katere splošne pripombe k osnutku?

Morda bi bilo treba omeniti še problem, glede tretiranja družbe-

no političnih organizacij. V osnutku se namreč navzočnost družbeno političnih organizacij pojavlja v mnogih členih, oziroma skoraj v vseh poglavjih. Včasih se določilo nanaša na organizacijo kot tako, včasih so omenjeni odbori, včasih pa občinski forumi, tako organizacije SZDL kot ZSJ. Mogoče je to v redu, lahko pa bi v osnutku omenjali samo občinske organe družbeno političnih organizacij ali pa samo organizacije kot take, ker bi njihovi organi sami lahko dali nadaljnje smernice svojim odborom oziroma podružnicam (čl. 37, 48, 63 itd.).

Predlog za nov družbeno-kulturni organ

občinski odbor za kulturo

Šest let je minilo, odkar je bil prvič imenovan občinski svet Svoboda z namenom, da bi vodil in povezoval občinsko prosvetno-kulturno dejavnost v posameznih kulturnih društvih občine.

V obdobju zadnjih let, predvsem pa zadnja leta, se je vloga občinskega sveta Svoboda čedalje bolj spreminjala in zavzemala vidnejšo vlogo na kulturno-prosvetnem področju. Posamezne vrste kulturne dejavnosti so se razvijale preko komisij pri ObOS Svobodi in prosvetnih društev. Uspešno so delovale filmska komisija, komisija za knjižnice, dramska komisija in glasbena komisija. Z delom svojih komisij je občinski svet Svoboda posegal tudi na področja šole, gospodarskih organizacij, delavske univerze in glasbene šole, reševal probleme občinske matične knjižnice itd. Pri občinskem svetu Svoboda so se kompleksno reševali problemi za celotno območje občine.

Večkrat pa so pri reševanju kulturnih problemov naleteli pri nekaterih kulturnih institucijah na težave iz razlogov, da je občinski svet Svoboda le družbeni organ, ki vodi in povezuje svoja kulturna društva, na reševanje ostale kulturne problematike pa ne vpliva dovolj.

Pri reševanju enotnega kulturno-prosvetnega dela smo spriči tega dolga leta naleteli na težave in pomanjkljivosti.

Že dalj časa smo razmišljali, kako bi ustanovili enotni kulturni organ, ki bi bolj povezoval vso kulturno dejavnost v občini. Na zadnji letni konferenci sveta Svoboda in prosvet-

nih društev so člani soglasno sprejeli predlog, da se dosednji občinski svet Svoboda preimenuje v občinski odbor za kulturo. V sklopu odbora za kulturo deluje še izvršni odbor in plenum; slednji se sklicuje po potrebi.

Predlagan je bil iniciativni odbor, ki ima nalogo, da pripravi vse potrebno za imenovanje in izvolitev novega občinskega kulturnega odbora. Pripravljalni odbor bo sklical razširjeni plenum, na katerega bodo povabljeni vidnejši kulturno-prosvetni delavci iz vseh vrst kulturnega in ustvarjalnega področja. Na plenumu bo izvoljen nov kulturno-družbeni organ — odbor za kulturo, katerega glavna naloga bo, voditi enotno kulturno politiko v občini. Poleg preusmeritev kulturno-prosvetnega dela, čakajo bodoči odbor še druge pomembne naloge: ustanovitev klubov, utrditve dela posameznih komisij in proučitev vseh možnosti, lje in na kakšen način zagotoviti dovolj sredstev za delo in napredek vseh kulturnih institucij in društev v naši občini.

V zvezi s spremembami je na letni konferenci prišlo do predlogov, da se v občinskem statutu dopolnijo členi, ki obravnavajo kulturna področja. Predloge so obravnavali na konferenci, poslali pa so jih še na posamezna društva in kulturne ustanove v podrobnejšo razpravo in dopolnitev. Bodoči občinski odbor za kulturo bo zbral vse predloge in jih posredoval občinski statutarni komisiji v dokončno formulacijo.

I. B.

Nova delovna hala Elektrosignala, ki bo dograjena v prvih mesecih leta 1963

naši občini. To pa ne velja za osnutek statuta. Imeli smo namreč priložnost videti nekaj osnutkov občinskih statutarov, in spričo želje, da povzamemo določbe pozitivnih izkušenj, ki bi ustrezale tudi nam, našim možnostim in razmeram, je osnutek začel izgubljati originalnost. Zaradi takega načina dela ni nujno, da je vsebina osnutka slaba, lahko je prav zato celo boljša, kot bi bila sicer, ni pa originalna.

Tehnična pomanjkljivost osnutka pa je v tem, da komisija ni pregledala krtačnega odtisa, oziroma ni pregledala končnega teksta osnutka, ki je bil rezultat zadnjega celodnevne dela komisije. Na tem sestanku je bilo toliko mnenj in predlogov, da je prvotni osnutek doživel več kot sto novih formulacij in drugih sprememb. Čeprav sta dva člana komisije vodila zapisnik o razpravi, jima vendarle ni uspelo vsega zapisati tako, kot je bilo rečeno oziroma sprejeto. To pa smo ugotovili šele potem, ko je osnutek izšel iz tiska. Mislim, da te napake v bistvu ne spreminjajo vsebine osnutka, motijo pa vendarle.

Kakšne napake so to?

V 184. členu so omenjeni samo zbori občanov, morali pa bi biti tudi zbori delovnih skupnosti. Takih napak je še nekaj, npr. v čl. 193. Največkrat je to jasno, da je en ali drug zbor pomotoma izpuščen.

V členu 74, so v II. odstavku izpuščeni sveti krajevnih skupnosti in sindikalne podružnice. Taka napaka se pojavlja še v nekaterih členih. Nadalje bi moral člen 28. izpasti, ker so vsebinsko ista določila v 27. členu.

Vrnil se je tudi tiskarski škrat. Pod naslovom: »Organi občinske skupščine« piše »sklepi določbe«.

V 30. členu osnutka statuta naše občine je določeno, da občinska skupnost lahko prenese upravljanje komunalnih in drugih objektov v naseljih in vaseh na krajevne skupnosti, ob istočasni zagotovitvi sredstev. To je zelo pomembna stvar, čeprav ni nova in se v praksi že izvaja. Varstveno-vzgojne ustanove v naši občini so npr. že v pristojnosti stanovanjskih skupnosti, del stroškov za vodenje teh ustanov pa se pokriva iz občinskega proračuna oziroma šolskega sklada. Tudi krajevne ceste so v pristojnosti krajevnih odborov, ki dobivajo dotacije iz proračuna, da jih lahko vzdržujejo. S statutom bo ta praksa dobila zakonito obeležje in jo bo lažje izvajati naprej.

Novo določilo je pravna pomoč občanom (33. člen). Ta služba sicer že deluje, ni pa še vpeljana, zato ji bo treba posvetiti več pozornosti tudi v statutu. Določila o tem, kdo ima pravico do brezplačne pomoči, in druga važnejša določila, bi kazalo vnesti tudi v statut.

V 36. členu je nekaj povsem novih določil. Ta člen namreč določa, da mora občinska skupščina, preden sprejme načrte o razporeditvi svojih finančnih sredstev, dati te načrte v razpravo tudi odborom SZDL in svetom krajevnih skupnosti. Odbori SZDL in člani svetov krajevnih skupnosti se bodo na ta

način lahko temeljitje pripravili na zbere občanov in tako prispevali k sprejetju realnih sklepov.

Nova stvar je tudi določilo v 47. členu, kjer piše, da delovne organizacije morajo upoštevati priporočila občinske skupščine pri sestavljanju programov razvoja. Prav tako morajo občinski skupščini, kadar to zahteva, poslati dokumentacijo o izvrševanju programa. Pomembnost tega določila je v tem, ker doslej občinskemu ljudskemu odboru ni uspelo, da bi gospodarske organizacije taka priporočila resno obravnavale, a še manj, da bi nanje obvezno odgovorile. To dolžnost namreč nalaga osnutek delovnim organizacijam v čl. 209.

Gostišče »Tavčarjev dvor« pripojeno gostišču »Bežigrad«

Ker je poslovodkinja gostišča »Tavčarjev dvor« odpovedala službo in zaprosila za upokožitev, je kolektiv tega gostišča soglasno sklenil, da se pripoji gostinskemu podjetju »Bežigrad«. Gostinsko podjetje »Bežigrad« je že 11. septembra privolilo, da se mu gostišče »Tavčarjev dvor« priključi. Na skupni seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora so po predhodni ob-

Nekaj, kar v praksi še nismo izvajali, določa 58. člen osnutka statuta občine Ljubljana-Bežigrad. To so zasedanja občinske skupščine kot posvetovanja (o določenih vprašanjih) s predstavniki družbeno političnih organizacij, z organi družbenega samoupravljanja in z občani samimi. Pomen tega določila je v tem, ker so organi občine večkrat pred težavno odločitvijo, kako naj ukrepajo, da bo prav. Tako posvetovanje bi doprineslo k pravilni rešitvi. Sklepi takega posvetovanja pa bi za občinsko skupščino pomenili tudi nekaj več kot zaključki javnih tribun in podobnih sestankov.

Nadalje je pomemben 60. člen, ki obvezuje občinsko skupščino, da

vabi na zasedanja predstavnike tiste delovne organizacije, o kateri razpravlja. Sicer pa lahko občinska skupščina vabi na zasedanja kogarkoli in za katerokoli zadevo, če misli, da bo njegovo sodelovanje koristno.

Člen 68 določa, da občinska skupščina ne more veljavno sklepati o zadevah, za katere je v osnutku predvideno predhodno sodelovanje zborov, odborov in svetov. Te zadeve, ki jih je 7. so predvidene v 184. členu. Vprašanje je, če je v teh 7 zadevah zajeto vse tisto, o čemer bi bilo potrebno predhodno sodelovanje. Zanimivi sta dve določili, in sicer, da se brez predhodne razprave na zborih ne sme uvajati nobenih občinskih dajatev, ki bremenijo osebnih dohodke, in da brez sodelovanja zborov ni mogoče sestaviti vrstni red posameznih komunalnih gradenj.

Tudi določila o samoupravljanju uslužbencev občinske skupščine so popolnoma nova. Njihov samoupravni organ (svet kolektiva) v sodelovanju s tajnikom občinske skupščine rešuje notranja organizacijska vprašanja, sistematizacijo delovnih mest, delitev osebnih dohodkov in delovna razmerja. Uslužbenci uprave občinskega ljudskega odbora že imajo eno leto tak organ, na katerega so prenesene nekatere zadeve, vendar je njegova vloga več ali manj posvetovalnega značaja. Ker je to nova stvar, lahko računamo tudi z nesoglasji, zato osnutek statuta določa ustanovitev petčlanske arbitražne sveta (člen 149). Tako je v osnutku več zapisane o reševanju pritožb uslužbencev kot o pritožbah občanov, kar je seveda ena izmed pomanjkljivosti osnutka.

Stalna delovna predsedstva zborov volivcev in zborov delovnih skupnosti

V 188. členu osnutka statuta občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Bežigrad je določeno, da lahko zbere občanov sklicujejo tudi odbori SZDL in sveti krajevnih skupnosti, zbere delovnih skupnosti pa razen dosedanjih sklicateljev tudi sindikalne podružnice in občinski sindikalni svet. To je zelo pomembno, vendar ni novo, saj so odbori SZDL in podružnice ZSJ imeli priporočila, da to delajo že sedaj, vendar se nobeden te pravice ni posluževal.

Novost osnutka pa je, da vodijo zbere občanov in analogno temu tudi zbere delovnih skupnosti (193. čl.) stalna delovna predsedstva, ki jih sestavljajo predsedniki, tajniki in po 2 člana. Njihova mandatna doba je eno leto. Ni pa določeno, če se jih lahko ponovno voli. To bi bilo treba napisati, in sicer, da ne smejo biti izvoljeni dvakrat zaporedoma. Po mnenju tovariša Kar-

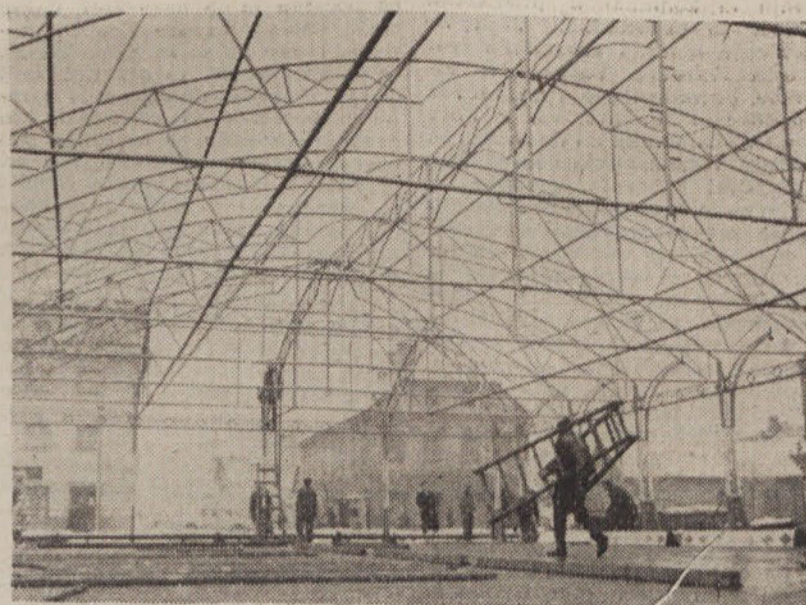
delja, ki je o tem govoril na Stalni konferenci mest v Titogradu dne 4. novembra letos, bi morali občinski statuti razširiti ustavna določila rotacije. Naš osnutek se tega ni lotil.

Lahko računamo, da se bo s stalnim delovnim predsedstvom kvaliteta zborov dvignila. Doslej se je vedno dogajalo, da so se zbori, vsaj kar se tiče razprave o predlogih posameznikov, formulacije zaključkov in tudi glasovanja, zelo neodgovorno vodili. To dokazujejo tudi slabi zapisniki, iz katerih največkrat ni mogoče ugotoviti, kaj je izglasovano in o čem se sploh ni glasovalo. Občinska skupščina namreč mora obvezno obravnavati le sklepe, ki so po pravilnem postopku izglasovani z večino glasov. Vse to bo lažje dosegljivo s stalnimi delovnimi predsedstvi zborov.

Zelo zahtevno je določilo v 193. členu, ki obvezuje občinsko skupščino, da mora na prvem zasedanju po opravljenih zbiorih razpravljati o njihovih sklepih in najkasneje v enem mesecu poslati odgovore delovnim predsedstvom zborov. To določilo je pomembno zato, ker so se doslej organi občine premalo po-

trudili, kadar je bilo treba rešiti kakšno težavnejše vprašanje, vezano na sklepe zborov. Po novem bo treba napeti vse sile, da se bo odgovor lahko tako hitro posredoval.

Člen 196 govori o tem, kdaj občinska skupščina ne more izvršiti nekega načrta, če ga je predložila zborom v razpravo. Načrta, ki ga je predložila, ne more izvršiti, če je večina volivcev prizadele volilne enote proti, ali če je proti več, kot polovica zborov v občini. Določila tega člena so močna skoraj tako kot referendum, ki ga obravnavajo člani od 199 do 206. Osnutek določa, da referendum lahko razpiše samo občinska skupščina, in sicer o tistih vprašanjih, o katerih misli, da so tako pomembna, da je treba zvedeti za mnenje vseh volivcev. Predlog za razpis referendumu pa lahko da občinski skupščini tudi občinski odbor SZDL in občinski sindikalni svet. Če dobro premislimo, referendum ni lahka stvar. Referendum zahteva visoko stopnjo zavesti ter visoko stopnjo splošnega in strokovnega znanja. O pogojih za izvršitev referendumu se ne smemo na hitro odločiti.

Pred prihodom dedka Mraza: Na Gospodarskem razstavišču postavlja Luna-park

Nov zdravstveni dom nam je nujno potreben

Nas namen je, seznaniti občane z nekaterimi osnovnimi problemi zdravstvene službe. Omejili se bomo le na temeljna dejstva, ker ta dejstva vplivajo in so pogoj za reševanje drugih problemov.

Pomembna značilnost naše občine je nenehno naraščanje prebival-

stva, zaradi gradnje stanovanjskih objektov. S povečanjem prebivalstva pa se pojavljajo poleg drugih tudi zdravstveni problemi.

Omenili bi le neke podatke, ki nam primerjalno pokažejo porast prebivalstva v ljubljanskih občinah.

Občina	Prebivalstvo		Površina	Število prebivalcev na 1 km ²		Indeks povečanja gostote 1953 = 100
	31. 12. 1953	31. 3. 1961		31. 3. 1953	31. 3. 1961	
Bežigrad	20.839	31.841	46.51	448.1	648.6	152.78
Center	41.695	43.216	4.41	9454.6	9799.5	103.65
Moste-Polje	26.898	32.198	152.03	176.9	211.8	119.73
Šiška	30.796	37.303	79.06	389.5	471.8	121.13
Vič-Rudnik	48.393	52.226	523.03	92.5	99.9	108.00

Iz teh podatkov je jasno razvidno, da je porast prebivalstva pri nas daleč v ospredju pred drugimi ljubljanskimi občinami.

Vzporedno z naraščanjem prebi-

	L. 1956	1957	1958	1959	1960	1961
Splošne ambulate	47.337	64.213	65.922	76.819	89.563	93.744
Zobne ambulate	6.535	18.359	27.606	40.107	45.494	51.394
Ginekološka ambulanta in posvetovalnice	—	4.465	5.999	7.586	7.501	13.559
Babiške storitve	—	2.140	1.501	2.298	3.359	3.632
Laboratorij	—	2.400	2.484	2.374	2.747	3.517
		272	13.884	23.642	34.664	38.087

Pripominjamo, da smo ob ustanovitvi zdravstvenega doma Bežigrad imeli le splošne ambulate. Postopoma so se ustanovile še naslednje strokovne enote: 1. decembra 1956 zobna ambulanta I., 15. januarja 1957 otroška ambulanta in posvetovalnica, 1. novembra 1957 laboratorij in druge strokovne enote.

Ce primerjamo število pregledov in drugih storitev s številom prebivalstva, vidimo, da je količnik, ki govori o uspešnosti zdravstvene službe, iz leta v leto ugodnejši, ker pregledi in storitve bolj progresivno naraščajo kot pa število prebivalstva.

Ob primerjavi porasta števila pregledov in storitev iz leta v leto zavedamo na vprašanje zmogljivosti zdravstvene službe.

Zdravstveni dom Ljubljana-Bežigrad vrši zdravstveno službo v svoji stavbi na Lavričevi 5/a in še v 4 ambulantnih prostorih izven stavbe.

Sedanja stavba zdravstvenega doma so adaptirali in je ustrezala potrebam zdravstvene službe do leta 1958. Zaradi razširitve dejavnosti in naraščanja števila pregledov po letu 1958 pa je delo v sedanjih prostorih oteženo, pacienti morajo dalj časa čakati na pregled. Zato je ObLO Ljubljana-Bežigrad že leta 1959 začel misliti na zgraditev nove stavbe zdravstvenega doma, ki bi zadovoljila potrebe razvoja zdravstvene službe za daljšo dobo.

Prva faza gradbenih del na novi stavbi zdravstvenega doma je bila končana spomladi letos, nato so dela zaradi pomanjkanja finančnih sredstev prenehala. Načrti so dokončno izdelani. Kdaj bodo dela

valstva se je razvijala in širila tudi zdravstvena služba.

Naslednja tabela nam kaže porast storitev od leta 1956, ko je bil ustanovljen zdravstveni dom občine Ljubljana-Bežigrad.

končana, ne moremo predvidevati, vendar poudarjamo, da odlaganje podružje gradnjo.

Ob upoštevanju vseh teh dejstev se pojavlja vprašanje, kako bo zdravstvena služba opravljala delo pred vselitvijo v novo stavbo zdravstvenega doma, ker ne bo zmogla vsega v sedanjem stanju, ko stalno narašča število prebivalstva in zdravstvenih uslug.

Zdravstvena služba je javna služba in se mora razvijati skladno z družbenim razvojem.

Cilj zdravstvene službe ni samo preprečevanje in zdravljenje bolnika, ampak skrb za posameznika, da si utrdi zdravje in dočaka visoko starost. Pri uresničevanju tega cilja pa ne sodelujejo samo zdravstveni delavci, ampak vsi občani z družbeno političnimi organizacijami in organi oblasti.

V korist nas vseh je, da bi zdravstvena služba še vnaprej opravljala svoje delo kvalitetno. Za to pa so potrebni tudi napor in sredstva.

Zdravstveni delavci ZD Bežigrad

Izdaja Občinski odbor SZDL Ljubljana-Bežigrad — Ureja uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik France Sušteršič — Za upravo odgovarja Ljubo Brezigar — Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Parmova ulica 33 — Tiskarna „Toneta Tomšiča“

Z letne konference ZKS občine Ljubljana-Bežigrad

(Nadalj. s 3. strani)

do samoupravnih organov, zbori ekonomskih enot več ali manj formalno deklarativni. Glede na to, da proizvajalci se niso povsem usposobljeni za upravljanje, v nekaterih primerih tudi posameznikom uspe, da zlorabljajo samoupravljanje v dokaj subjektivne namene, pri tem pa se posamezniki skrivajo pod imenom kolektiva itd.

Vprašanje upravljanja, vodenja in usmerjanja je v vsaki posamezni gospodarski enoti treba postaviti zelo jasno. V mnogih primerih pa mesto samoupravnih organov, uprave in družbeno-političnih organizacij ni jasno. Delovanje posameznih OO ZKS na preživetih birokratskih pozicijah, postavljanje osnovnih organizacij v vlogo arbitra in prilaščanja upravnih pravic ne krepi delavskega samoupravljanja, temveč mu, nasprotno, odvzema vlogo. Uspešnost delovanja Zveze komunistov je možno ocenjevati po tem, koliko in v kakšni meri komunisti s svojo aktivnostjo zagotavljajo, odločajo samostojno v skladu z zakoni in pravicami, in potem ali so sklepi prežeti z družbeno-politično zrelostjo ali so v skladu z interesi posameznika, celotnega kolektiva in družbene skupnosti.

NALOGE KOMUNISTOV V PROSVETI

V nadaljevanju se je konferenca dotaknila nekaterih bistvenih problemov šolstva. Ugotovljeno je bilo, da je uvajanje kategorije dohodka v šolstvo povzročilo več pomembnih sprememb. Izobraževalne ustanove so prenehale biti proračunske, spremenile so se v samostojne institucije. Na podlagi tega se je v osnovi spremenil položaj prosvetnega delavca, ki začelja sam oblikovati vsebino svojega dela in nastopa v odnosu do družbe kot proizvajalec. Z uvajanjem nagrajevanja po delu v šolstvu je vprašanje vsebine in kvalitete pouka dobilo tudi svojo materialno osnovo.

Ker na osnovi pravilnika omogočajo nekaterim prosvetnim delavcem glede na prizadevnost in kvaliteto tudi večje dohodke, se je pri drugih pojavil odpor proti nagrajevanju po delu. Zato je in ostane ena izmed najvažnejših nalog komunistov v prosveti, da se zavzamejo za merila, ki bodo odražala kvaliteto vloženega dela. Ponekod pa so pri delitvi dohodka zašli v druge skrajnosti: da so prosvetni delavci nagrajeni za vsako malenkost (pomoč pionirski organizaciji, LMS, pomoč krožkom itd.). Vse te anomalije nagrajevanja po delu bodo zahtevale korekturo sedanjih pravilnikov. Pozornost komunistov se bo morala v večji meri usmeriti na vsebino dela šolskih odborov, ki so danes dokaj formalni organi, na problematiko LMS in pionirsko organizacijo. Pri oblikovanju mladih ljudi pa mora odigrati večjo vlogo pouk moralne in državljanske vzgoje.

PROBLEMI KADROVSKE POLITIKE

Konferenca je opozorila na nekatere probleme, ki so bili v pre-

teklosti dokaj zanemarjeni: problemi kadrovske politike, formiranje socialno-kadrovskih služb, rotacija kadrov, statut komune, statut delovnih organizacij itd. Poudarjeno je bilo, da pomeni pravilna kadrovska politika v gospodarskih organizacijah, šolstvu, družbenih službah in drugod pomemben element pri odstranjevanju napak, ki smo jih ugotavljali v preteklosti. V skladu z razvojem podjetij je potrebno zagotoviti strokovni kader, kajti brez zadostnega strokovnega kadra se ne bomo mogli otestiti obrtniškega značaja proizvodnje. Pri tem je treba dati vso možnost razvoju kadrovske-socialnih služb, ki se morajo pri tem vprašanju polno angažirati. V občini Ljubljana-Bežigrad imajo dosedaj ustanovljene kadrovske-socialne službe le tri podjetja, medtem ko je pri drugih kadrovanje le slučajnega značaja. In tudi tam, kjer so kadrovske službe ustanovljene, ne najdemo zmerom svojega področja dela in rešujejo vprašanja, ki ne sodijo v njihovo področje. Problem, ki še ni danes rešen,

je politika štipendiranja v gospodarskih organizacijah in tudi v ObLO. Primer, da so v IEV brez kakršnihkoli analiz o potrebah strokovnega kadra štipendirali 120 študentov na različnih fakultetah, je sam po sebi dokaj zgovoren. Posledica tega je dejstvo, da so v podjetju ugotovili, ko so študentje diplomirali, da nimajo delovnih mest zanje, in so razvezali pogodbe s 50 štipendisti.

Glede rotacije kadrov je bilo poudarjeno, da tega ne gre razumeti kot da gre za menjavo generacij, za spodiranje starih kadrov. Gre za to, da posvetimo veliko pozornost usposabljanju novih kadrov. Že danes se čuti, da je nastala praznina pri določenih kadrih, kjer ni bilo normalnega vraščanja in uvajanja novih ljudi.

Vsem tem prizadevanjem je dala impulz tudi ustava, ki je uzakonila rotacijo kot enega izmed momentov demokratizacije družbenega življenja.

S. R.

Jesenski motiv za Bežigradom

IZ KRAJEVNE ZGODOVINE

BEŽIGRAD SKOZI STOLETJA

Bežigrad spada med najmlajše mestne četrti. Prav zaradi tega je le malo občanov, ki bi vedeli, kako se je razvijal. Oglejmo si njegovo zgodovino v nekaj bežnih obrisih.

Osnovno jedro je bila današnja Titova cesta, katere začetek sega še v predzgodovinsko dobo. Tod je namreč vodila tako imenovana jantarska pot s severa v Italijo. Potem so prišli po njej Rimljani, ki so se zavedali njene važnosti. Nekaj let pred začetkom našega štetja se je ob ilirski Emoni nastanila 15. Apolinarijeva legija. Iz tega vojaškega tabora so korakale proti Panonski nižini rimske legije. Iz utrdb se je razvilo odlično organizirano mesto, ki pa iz obrambnih razlogov nikdar ni seglo preko začetnih meja svojega obzidja. Zaman bi torej iskali ostanke kakšnega emonskega »predmestja«. Vendar je ostalo nekaj, kar je za zgodovinarje enako zanimivo kot temelji razkošnih vil, namreč grobovi. Stari Rimljani so imeli navado, pokopavati umrle ob cestah, izven mestnih vrat.

Najlepši primer je rimska Via Appia Antica — in takšna je bila videti tudi naša glavna prometna žila. V minule stoletju so našli ob njej lepo ohranjene sarkofage. Kakšnih petdeset grobov so odkrili leta 1931 pri kanalizacijskih delih. Bolj kot se oddaljujejo od Ajdovščine, bolj so siromašni, ob začetku Linhartove ceste pa jih nenadoma zmanjka. Ti grobovi pa dokazujejo, da se trasa sedanje Titove ceste ni spremenila, hkrati pa so dokaz, da v starem veku na bežigrajskih tleh ni bilo nobenega naselja.

Ista ugotovitev velja za srednji vek. Zaradi nevarnosti pred napadi se je prebivalstvo mesta še bolj stiskalo h grajskemu griču. Ob stari rimski cesti pa je zrastle prva stavba, Kristofova cerkev je omenjena v zapisnikih že leta 1497. Svetemu Kristofu so se namreč radi priporočali popotni ljudje in brodniki za varno pot. Po tem motivu smemo sklepati, da je bilo ozemlje med mestnim obzidjem in savskim brodom zelo samotno.

Neka listina iz leta 1418 omenja, da sta dva meščana kupila njive na kraju z imenom »Herngruben« ob Kristofovi cerkvi. Ime izvira iz nemške besede »Herngrube«, ki se je verjetno razvila iz latinske besede »sarena« — prod, pesek in nemške »Grube« — jarek, jama. Ko so Turki leta 1472 oblegali Ljubljano, se je del njihove vojske utaboril tudi v tej gramozni jami. V spomin na veliko stisko je ostalo ime Turška jama, ki se je izgubilo šele pred osemdesetimi leti. Na turško obleganje pa spominja tudi ime Bežigrad. Ohranilo se je po zaslugi svoje nenavadnosti. Etimološko je najbolj utemeljena razlaga, ki govori o »turškem begu« in o »gradu«: begov grad = bežji grad, češ Ljubljancem imajo trden grad na griču, mogočni turški beg pa mora tabortiti v gramozni jami.

Do 18. stoletja ni bilo nobene spremembe. Tedaj je Ljubljana doživljala nov razmah. Gramoz za gradnje je bil na razpolago v neomejenih količinah ob tedanji Dunajski cesti. Tako so nastajale bežigrajske gramozne jame. Na oživilo poljano so začeli zahajati meščani. Leta 1700 so podrli na pol razpadlo gotsko cerkvico in na istem mestu zgradili novo v l. 1708. Potem je prišel na vrsto odlok o prepovedi pokopavanja mrtličev v mestu in mestni mošje so se spomnili na Bežigrad. Z materialom iz mestnega obzidja so zgradili pokopališki zid. Že naslednje leto po otvoritvi pokopališča (3. maja 1779) so pokopali prvega mrtliča, neko Marijo Breclji. Zadnji del Turške jame so spremenili v pokopališče leta 1872. Mrtvaš-

nico (zdaj je v njej propagandni oddelek ISKRE) so zgradili hkrati z mežnarijo v letu 1852.

Na žalost je potem železnica ustvarila neko mejo, ki je preprečevala raztezanje Ljubljane proti severu. Bežigrad je zato ostal »podeželsko« predmestje. Od Ajdovščine do Ježice ni bilo zgrajeno nobeno večje poslopje. Ob koncu stoletja so tu stale le Tönniesove tovarne ter gostilni »Peterca« in »Bežigrad«, v kateri so zahajali vozniki in pogrebeci. Le ob nedeljah so se Ljubljancem opogumili in udarili dalje, do »Ruskega carja« na Ježici.

Na zamisel o graditvi stanovanjskega naselja so prvi prišli Nemci. 1889 je nemška Kranjska hranilnica začela zidati stavbe v sedanji Hranilniški ulici (ki ji še nihče ni utegnol spremeniti imena). V njih so nastanili samo zavedne Nemce, ki naj bi predstavljali zasnovno predvidene nemške kolonije v Ljubljani. Slovenski kapital se jim seveda ni pridružil. Leta 1901 je bil odobren bežigrajski regulacijski načrt in isto leto so začeli graditi artilerijsko vojašnico.

Nizke cene zemljišč v bližini mesta in za gradnjo silno ugodna tla so privabile industrialce. Razvila se je lesna in strojna industrija (Strojne tovarne in livarne so prve na Balkanu izdelovale bencinske motorje). Skupaj s podjetji so rastle tudi enostanovanjske hišice, na žalost pa je prva svetovna vojna zavrgla nagli razvoj.

Nemško zamisel o kolonizaciji

Bežigrada, so po vojni osvojili slovenski klerikalni krogi. Ljudi oni so se odločili, da bodo zgradili svojo politično trdnjavo — kot protiutež »liberalni« Ljubljani. S primerno kreditno politiko so pomagali svojim volivcem pri gradnji stanovanj. Imovitejši klerikalci so si gradili vile. V letu 1923 so začeli graditi največji slovenski športni stadion, ki pa je služil samo njim. Priborili so si ustanovitev nove župnije, ki je postala sedež številnih katoliško-prosvetnih organizacij za borbo proti »škodljivemu vplivu ljubljanskega mestnega središča«. No, načrti se jim niso posrečili. Ostvaritev politične trdnjave je namreč razvzela vse tiste činitelje, ki so bili neizbežni pri graditvi novega mesta. Tako je prišlo do živahne gradbene dejavnosti, kakršne ni poznala nobena izmed ostalih mestnih četrti. To pa je pritegnilo k naselitvi tudi širše sloje delovnega ljudstva, ki jim je bila klerikalna politika odvrtna.

Bežigrad je prenehal biti periferija. Še letos bo izginila zadnja pregrada, ki zavira nepretrgani promet z mestnim središčem. Tako se bo nekdanje predmestje gramoznih jam in grobišč zlilo z mestnim središčem v zaokroženo celoto.

Leopold Vrbovšek

Gimnazija - pastorka?

V 6. številki Zbora volivcev v članku »Ena sama telovadnica za 1600 dijakov« so napisane izjave tovariša Belčiča, s katerimi se ni moglo strinjati. Predvsem ni res, da občinski organi niso nikoli obravnavali vprašanj telesne vzgoje pri bežigradski gimnaziji. Groznje, kaj bodo v gimnaziji storili z mladino, če jim stvar ne bo uspela, pa nimajo nobenega smisla. Zdi se, da tovariš Belčič ne ve, kako je s financiranjem šolskih in športnih objektov, da ne ve, kako in kdaj se sprejema letni plan, po katerem se delo občinskih organov odvija vse leto, do sprejetja novega plana. Če izgradnja igrišč pri gimnaziji ni prišla v plan, potem tudi sredstev ni. Kako naj bi se torej igrišča začela graditi?

Sicer pa je vredno opisati vzrok, da ob gimnaziji še ni športnih objektov. Dne 15. dec. 1959 je svet za telesno vzgojo ObLO razpravljal o perspektivnem planu gradnje telesno-vzgojnih objektov. Na sestanku je bil navzoč tudi ing. Marjan Božič, ki je kot član okrajnega sveta za telesno vzgojo predlagal, da se zgradi nova telovadnica pri gimnaziji skupno s telovadnico in stranskimi prostori za TVD Partizan-Bežigrad. Predstavnik gimnazije je bil proti taki rešitvi. Razprava je bila obojestransko zelo neprijetna. V podporo predstavnika gimnazije se je navajalo, da bi kakršnakoli gradnja pred gimnazijo pokvarila estetski videz obstoječe stavbe, medtem ko je svet za urbanizem ObLO že izdal sklep o lokaciji novega doma telesne vzgoje, ki bi imel dve telovadnici in posebej prostore za pisarne telesno-vzgojnih društev prav na spornem mestu, to je pri gimnaziji.

Sporazuma med člani sveta in povabljenici ni bilo mogoče doseči, vendar so člani sveta izglasovali sklep, ki se glasi: »Z ozirom na potrebe telesne vzgoje v občini in pomanjkanje telesno-vzgojnih objektov na šolah in za potrebe društev, je treba zgraditi Dom telesne vzgoje. Tega bodo uporabljala društva Partizan, Odred, strelske družine, šola in Obč. zveza za telesno vzgojo. Stavbo je zgraditi pri gimnaziji, da bo lahko te prostore uporabljala celo dopoldne in deloma popoldne. Na ta način bodo prostori 100% izrabljeni.«

Iz vsega tega pa ni bilo nič, kajti nasprotovanja za tako rešitev so očitna še danes, čeprav imamo v drugih občinah pa tudi pri nas pri

osnovnih šolah zgledne primere sodelovanja šole z društvom Partizan. Ni nobenega dvoma, da bi se rešila tudi vprašanja odprtih igrišč pri domu in pri gimnaziji, če bi prišlo do izgradnje tega doma.

Namesto načrtov za ta dom pa so — zaradi nesoglasij — začeli nastajati načrti za podoben dom pri šoli v Savskem naselju. Tam so namreč predstavniki šole in stanovanjske skupnosti oziroma TVD Partizan želeli sodelovati pod skupno streho. Če bo šlo vse po sreči, bodo ta dom

v Savskem naselju pričeli zidati že naslednje leto. Kar se tiče načrtov, bi ga lahko začeli že prej, vendar je občina morala pred tem zgraditi še eno osemletko, za katero je porabila skoraj vsa sredstva, namenjena za investicije v šolstvu.

Problem izgradnje športnih prostorov in zgradb je tesno povezan s splošno problematiko občine, in kdor je izven te problematike, ne bo mogel nikoli razumeti, kako je treba stvari postaviti, da bi se premaknile z mrtve točke.

Drobnih prekrškov je čedalje več

Pred bežigradskima sodnikoma za prekrške Sonjo Müllerjevo in Francijem Foikartom se iz dneva v dan kopiči več in več aktov o drobnih deliktih prebivalcev naše občine. Resda so miličniki z upešnimi akcijami nekatere vrste prekrškov skoraj popolnoma zatrli, odstotek drugih prekrškov pa se je zelo povečal. Poglejmo številke! Lani so v celotni letu zabeležili v naši občini 3700 prekrškov, letos so jih le do 30. septembra obravnavali kar 4813, sedaj pa je ta številka že prarastla 6.000. V letošnjem letu sta do 30. septembra sodnika izrekli kazni za 2.436.660 dinarjev, od česar so 1.090.280 dinarjev odvedli za socialne ustanove, 1.318.320 dinarjev v republiški cestni sklad, 28.000 dinarjev pa v preventivni sklad.

Med panogami udejstvovanja sodnikov za prekrške najbolj naraščajo prometni prekrški. Nekaj gre na račun posameznih akcij obeh postaj ljudske milice (predvsem akcije nočnih množičnih pregledov opremljenosti koles, o katerih smo že pisali v eni izmed prejšnjih številki), precej pa tudi na račun povečanja števila motornih vozil v naši občini.

Razen prometnih prekrškov pa so v porastu tudi: razgrajanje v vinjenem stanju, pretepanje in nespodobno vedenje ter s tem v zvezi tudi nepravilen odnos do miličnikov. Zlasti zaskrbljujoče pa je dejstvo, da se je število te vrste prekrškov povečalo med mladino.

Sredi letošnjega leta se je povečalo tudi število prekrškov zaradi tako imenovanih črnih gradenj. Gradnja in postavljanje barak in garaž brez gradbenega dovoljenja sta se razpasla posebno v Savskem naselju, toda z energičnimi in visokimi denarnimi kaznimi so te gradnje omejili in jih skorajda popolnoma izkoreninili. Enako so omejili tudi prodajo nepasteriziranega mleka.

Skoraj popolnoma pa so izkoreninili hazardiranje. Pred dvema mesecema so se miličniki obeh postaj ljudske milice za Bežigradom in v Črnučah dogovorili, da bodo kršilce zaradi hazarda pošiljali v pripor na Miklošičevo 9, kjer jih dežurni sodnik takoj zasliši. Prejšnja praksa, po kateri so hazarderjem le odvzeli denar, ki je bil najden pri hazardu in jih pozvali pred sodnika za prekrške, je namreč mnogo preblaga in preohlapna, saj so jo zagrizeni hazarderji izgravaljali tako, da na pozive niso prišli ali pa so kar zapustili svoja bivališča. Hazardiranje je najbolj razširjeno med sezonskimi delavci.

Ob koncu naj omenimo, da se je razpasla grda navada ugovarjanja miličnikom, ki posredujejo zaradi različnih prekrškov. Kaj je vzrok temu, bi bilo težko ugotavljati, dejstvo pa je, da miličniki, ki jih je malo, zelo težko opravljajo svojo službo, zato bi morali ljudje imeti več spoštovanja do oseb, ki skrbijo za varnost.

KK »BEŽIGRAD« pred zimsko ligo

Kakor vsako leto tako bo tudi letos košarkarska zveza organizirala zimsko ligo. Med številnimi ljubljanskimi klubi in društvi se je za to tekmovanje prijavil tudi košarkarski klub Bežigrad. Fantje vestno trenirajo pod strokovnim vodstvom trenerja Borisa Buha in ker je mladinsko moštvo razpadlo, so v svoje vrste sprejeli še mladince. Zal pa so nekateri morali k vojakom, nekateri pa se od vojakov še niso vrnili. Tako bodo v letošnji zimski ligi in pozneje na prvenstvu ljubljanske podzveze tek-

movali z nekaterimi novimi močmi, ki so jih pridobili predvsem iz bivšega moštva svojih mladincev. Moramo pripomniti, da so ti mladinci zelo perspektivni igralci, žal pa so vsaj nekateri premalo resni in se celo pičlih treningov dvakrat tedensko, v gimnaziji ob Peričevi ulici in v šoli vajencev raznih strok ne udeležujejo redno. Te dni bodo igrali prvo trening tekmo z moštvo Svobode z Viča, kjer bodo uigrali prvo petorko. V zimski ligi, kakor tudi v tekmovalju prve ljubljanske podzveze lige jim želimo čimveč uspeha.

Premalo košarkarskih igrišč

V naši občini imamo reci in piši tri košarkarska igrišča. Vsi dobro vemo, kako se je pri nas košarka razmahnila, zlasti odkar smo se tudi v svetovnem merilu povzpeli v vrh. Morda boste dejali, da imamo v naši občini le dve košarkarski moštvi, in sicer TVD »Partizan« Ježica ter košarkarski klub »Bežigrad«, in da jim tri igrišča pač zadostujejo. Res! Toda KK Bežigrad je v drugi podzvezni ljubljanski ligi lani zasedel prvo mesto in se tako plasiral v kvalitetnejše višje tekmovalje, namreč v prvo ljubljansko podzvezno ligo. Propozicije pa zahtevajo, da se v tej ligi tekme igrajo na asfaltnih igriščih.

Igrišče ob osnovni šoli »Dr. Vita Kraigherja« ob Vodovodni cesti ni asfaltirano, ampak posuto z rdečkastim peskom, torej je skrajno nehigijenično, ker se med igro dviga prah. Razen tega pa luže ne poniknejo, čeprav je že več dni po dežju.

Igrišče ob otroškem igrišču v Savskem naselju je sicer asfaltirano, toda le z grobim asfaltom, ki vse preveč trga copate koškarjev, razen tega pa utegne zaradi tega priti do poškodb pri padcih. Se najbolj bi ustrezalo igrišče ob Domu in šoli gradbene stroke ob Titovi cesti. To igrišče je asfaltirano, žal pa so kosi prenizki, manjkajo pa tudi sanitarije. Uprava šole pa tudi nima pravega razumevanja, ker bi menda zelo skopo odmerjala čas za treninge, čeprav večkrat vidim, kako otroci iz okoliških hiš igrajo na tem igrišču nogomet.

Mislím, da ne bi bilo tako težko dokončati igrišča v Savskem naselju, če že ne morejo dokončati igrišča ob Vodovodni cesti. Upamo pa tudi, da bosta KK Bežigrad, kakor tudi KK Partizan Ježica z upravo Doma in šole za gradbeno stroko sklenila ugoden sporazum.

B. S.

Iz pogovora z upravnico Ljudske knjižnice Bežigrad Bežigradjčani in knjige

Ko je bila pred kakimi 7 leti ustanovljena Ljudska knjižnica Bežigrad, je bila še zelo skromna. V nekaj letih pa se je razvila v dobro urejeno knjižnico. Štiri uslužbenke, ki delajo v knjižnici, zado-

voljujejo zahteve bralcev, razen v primerih, ko je knjiga, ki si jo bralec želi, izposojena.

Kako raste število knjig in bralcev, nam pokaže tale

ŠTEVILČNI PREGLED

Leto	Knjig	Bralcev	Izposojenih knjig
1956	4.624	1.971	5.892
1957	6.558	3.569	10.767
1958	7.292	4.881	15.920
1959	8.241	5.840	20.789
1960	9.251	5.969	27.982
1961	9.516	6.239	40.890
1962 (polletje)	10.327	7.426	poll. 19.467

Zgornje številke prikazujejo stalen porast števila knjig, bralcev in izposojenih knjig. Povprečno prebere vsak Bežigradjčan več kot eno knjigo v letu, skoraj dve.

Knjižničarke so s svojim uspehom sicer zadovoljne, ne morejo se pa povsem zadovoljiti s prostori. Pred dobrim letom so sicer dobile še eno sobo, kar pa še zmeraj ni dovolj. Rade bi uvedle prost pristop h knjigam, kar pa v teh prostorih ni mogoče. Letos bodo to izvedle za pionirje, za odrasle pa so ovira pulti, natrpanost s knjižnimi policami in tesen prostor. Zato bo treba misliti na več prostorov, kjer bi bila tudi čitalnica. V ta namen pa bi morali imeti dve sobi za knjižnico odraslih, eno sobo za čitalnico, enako pri pionirjih, in pa majhno skladišče ter pisarno za knjigovodstvo, upravo in drugo.

Z zamudniki, ki ne vračajo knjig ob pravem času, imajo knjižničarke veliko preglavic, saj jih včasih šele po daljšem času pripravijo — pa tudi s pomočjo sodnika za prekrške — da vrnejo knjigo ali jo plačajo, če so jo izgubili. Pred nekaj dnevi je neka stranka, ki so jo knjižničarke obiskale na domu, prinesla za 800 din drobiža in ga vsula knjižničarki v roke, češ pa šteje, če hočeš...

Knjige gredo najbolj »v promet« v zimskih mesecih — ob dolgih večerih, ko zunaj sneži ali pa pritiška mraz. Obisk knjižnice se nekoliko poleže v glavnih počitnicah, narašča pa proti jeseni.

V mesečnem pregledu bralcev je med drugim zabeleženo:

November:

2.	224 bralcev . . .	336 knjig
3.	125 bralcev . . .	333 knjig

4.	117 bralcev . . .	260 knjig
5.	97 bralcev . . .	266 knjig

Tak je torej dnevni promet s knjigami. To ni malo, če pomislimo, da je v knjižnici treba odpraviti 100 in več strank ter jim poskusiti knjigo, jo vpisati in sprejeti vrnjene knjige.

Poleg izposojanja knjig je mnogo dela s signaturo, razvrščanjem knjig po strokah, pisanjem listkov po pisateljih in naslovnih del. To delo opravljajo knjižničarke v glavnem ob sredah popoldne, ko imajo knjižnico za stranke zaprto. Ostane pa še dosti drugega dela. Knjige morajo tudi prebrati, posebno mladinske, da vedo priporočiti mladini primerna dela, kajti knjižnica ima vzgojni namen.

Zanimalo me je tudi, kaj ljudje najraje bere. Odraslim najbolj uga-ja: A. Kirst: Tovarna oficirjev, E. Saubiran: Ljudje v belem, E. Brontë: Viharni vrh, Mira Mihelčič: Mladi mesec in sploh vsi njeni romani. Razen teh knjig mnogo bere tudi Finžgarjeva in Bevkova dela, izmed pesniških del pa Casopisne stihe Janeza Menarta.

Mladina pa rada prebira Bevka (vse od kraja), Seliskarja in druge domače pisatelje. Izmed tujih pa najdejo pot do mladih sre zlasti Kästner, Twain in Z. Grey.

To je dobro spričevalo za mladino, kriminalke so šele na drugem mestu, nekateri so se jih že »naveličali«.

Prizor iz telovadnice

Upravnica knjižnice mi je povedala še svoje osebne želje za rast knjižnice: »Več prostora, več sredstev, da bomo kupovali po več — ne le po enega do dva izvoda vsake knjige, pa bomo še v večji meri zadovoljevali bralce, ki včasih ne morejo pričakati, kdaj se bo vrnila knjiga v knjižnico, da jo bodo dobili na posodo.«

Naj omeni, da je letos postala ta knjižnica matična knjižnica za vso občino in svet Svobod bo s svojo komisijo za knjižnice skušal v letu

1962—63 usposobiti še dve dobri podružnični knjižnici, ki imata dovolj knjig in pogoje za podružnično knjižnico: knjižnico v Savljah in Stožicah. Potem bosta prišli na vrsto še knjižnici v Črnučah in v Dolu.

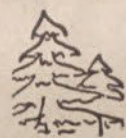
Ščasoma bo treba zbrati podatke tudi še o znanstvenih knjižnicah, ki so v občini. Teh je tudi nekaj. S knjižničarstvom bo še dosti dela, preden bo urejeno na območju vse občine, ker primanjkuje tovrstnih delavcev.

JD

Srečno novo leto 1963

Belinka

ŠENTJAKOB OB SAVI

TOVARNA ELEKTROKEMIČNIH IZDELKOV

Komunalno podjetje

in Cvetličarna

ŽALE

**ELEKTRO-
Ljubljana
okolica**

LJUBLJANA

Parmova ulica 33

AVTOMEHANIKA

Ljubljana, Samova 14

Telefon 31-429

Izvršujemo vsa strokovna
popravlila na vozilih FIAT-ZASTAVA,
servisna in ostala popravlila
na vozilih BMW in PRETIS-NSU

Opravljamo avto-kleparska popravlila,
kvalitetno po konkurenčnih cenah

AVTOOBNOVA

Generalni
remont

LJUBLJANA

Bežigrad 11

tops

TOVARNA PISALNIH STROJEV

LJUBLJANA

Savlje 18a

LJUBLJANA
Kamniška

PODJETJE

INSTALACIJE

**OBCINSKI
SINDIKALNI
SVET**

Ljubljana - Bežigrad

TOBAK

Ljubljana, Črtomirova 3/a

TRGOVSKO PODJETJE

Nudi v svojih maloprodajalnicah tobačne izdelke vseh
tobačnih tovarn, kadilski pribor, razglednice, drobno
galanterijo, šolske potrebščine in pisarniški pribor
ter kozmetično in parfumerijsko blago

PEKARNA

Ajdovščina

LJUBLJANA

Samova ulica 10

Lesnina

LJUBLJANA, TITOVA 97

Nudi sodobno in kvalitetno pohištvo vseh vrst:

- * spalnice,
- * kuhinjsko opremo,
- * kombinirane sobe,
- * šolsko pohištvo,
- * delovne kabinete,
- * gostinsko pohištvo,
- * lesno galanterijo in drugo.

Za opremo vsakovrstnih
notranjih prostorov se
obračajte vedno na reno-
mirano trgovsko podjetje

Lesnina, Ljubljana

ki vam je vsak čas na
razpolago s pojasnili in
nasveti

SOCA

ORTOPEDIJA IN
TEHNIČNA OPREMA ZA ZDRAVSTVO

Ljubljana, Linhartova 47a

Proizvajajo vse vrste ortopedskih pripomočkov,
tehnično opremo za zdravstvo, invalidske vozčke,
specialne bolniške postelje, opremo za bolnice in
zdravstvene domove, ginekološke kolposkope in
sterilolupe. — V obratu plastičnih mas izdeluje iz
bakelita, polivinila, polystrola, plexidurja, araf-
dita in drugih umetnih smol različne za zdravstvo.
Industrijo in široko potrošnjo.

JUB

TOVARNA BARV

DOL PRI LJUBLJANI

IZDELUJE:

mineralne in oksidne barve,
organske in koksne barve,
fasadne in cementne barve,
vodotopne barve „JUBOFLOOR“,
disperzijske barve „JUBOKOLOR“,
mase za tla „JUBOLIT“,
sintetična lepila „JUBINOL“,
kemična lužila „JUBIN“,
steklarski kit

Kuverta

grafična
in predelovalna
industrija

LJUBLJANA
Titova c. 87

Izdeluje kuverte, pisemski papir v mapah, razne vrečke iz celofana in pergamina s tiskom in brez, ovojni papir s tiskom itd.

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNUČE

ŽELI VSEM OBČANOM
SREČNO IN USPEHOV
POLNO NOVO LETO
1963!

ODPAD

PODJETJE ZA PROMET
Z ODPADKI

odkupi vse vrste
odpadkov:

železa, litine, barvastih kovin, kosti,
papirja, tekstila, stekla in gume

Odkupne postaje v vseh večjih
krajih Slovenije

LJUBLJANA, Parmova 33
Telefon: 32-664, 32-732

Opekarna Črnuče

želi vsem občanom
in svojim odjemalcem
srečno in uspeha polno
novo leto 1963

ker še naprej
priporoča svoje
kvalitetne proizvode

TOVARNA ELEKTROMATERIALA ČRNUČE

ž e l i

srečno novo leto 1963 vsem svojim cenjenim odjemalcem
in poslovnim prijateljem

VSEM SVOJIM ODJEMALCEM
SREČNO NOVO LETO 1963!

LJUBLJANSKE MLEKARNE

LJUBLJANA
Vodovodna cesta 4

DELOVNI KOLEKTIV ŠIROM DOMOVINE
PO SOLIDNOSTI IN KVALITETI
SVOJIH IZDELKOV IN USLUG
ZNANEGA PODJETJA

Avtoobnova - Ljubljana

izreka vsem svojim poslovnim prijateljem čestitke za novo leto 1963

Kot največje avto-reмонтno podjetje v LRS se s svojimi uslugami priporoča za vsakovrstna popravila kamionov, avtobusov in rekonstrukcij, preizkušanje in popravila karburatorskih naprav za bencinske in diesel motorje, za vsakovrstna okroglinjska in ploskovna brušenja motornih gredi, glav itd., izdelovanje najrazličnejših nadomestnih avto delov posamezno in serijsko, posebnosti izdelovanja ležajev za bencinske in diesel motorje, servisna služba vozil TAM in FAP

STROKOVNI NASVETI - IZVEDENIŠKA MNENJA

VELETRGOVINA

»ASTRA«

Ljubljana
Bežigrad 6

želi svojim odjemalcem srečno novo leto

»ASTRA« specializirano trgovsko podjetje z usnjem, gumijem, plastičnimi masami, čevljarškimi, sedlarskimi in tapetniškimi potrebščinami in orodjem, tehničnim tekstilom, zaščitnimi sredstvi, usnjeno in plastično galanterijo, vas postreže iz svojih sortirnih zalog vedno po najnižjih cenah

»BELINKA«

tovarna
elektrokemičnih
izdelkov

LJUBLJANA
Šentjakob
ob Savi

želi občanom
srečno novo leto 1963

